

Pöytäkirja

Suomen ortodoksisen kirkon kirkolliskokous

Valamon Kristuksen kirkastumisen luostarissa 25.-28.11.2024

Sisällysluettelo

Pöytäkirjan hakemisto	1–2
I täysistunto	3–14
II täysistunto	15–21
III täysistunto	22–28
IV täysistunto	29
V täysistunto	30–39
VI täysistunto	40–50
VII täysistunto	51–57
VIII täysistunto	58–65
IX täysistunto	66–71
X täysistunto	71
Pöytäkirjan allekirjoitukset	72
Pöytäkirjan tarkastus	73

Pöytäkirjan hakemisto

Asia	I käsittely	II käsittely
Asia 1. Puheenjohtajiston ja sihteeristön toteaminen sekä varapuheenjohtajien valitseminen, kirkolliskokouksen ääntenlaskijoiden valinta	I täysistunto, pöytäkirjan sivut 10	
Asia 2. Kirkolliskokouksen asialuettelon vahvistaminen ja asioiden käsittely valiokunnissa	I täysistunto, pöytäkirjan sivut 11–12 ja 13–14	
Asia 3. Kirkolliskokouksen menojen kattaminen, päättäminen edustajien ja avustajien palkkioista	I täysistunto, pöytäkirjan sivut 12–13	
Asia 4. Kirkollishallituksen esitys kirkolliskokoukselle arkkipiispan vaalin toimittamisesta	II täysistunto, pöytäkirjan sivu 17	III täysistunto, pöytäkirjan sivut 24–25
Asia 5. Suomen ortodoksisen kirkon tilinpäätös 2023, tilintarkastuskertomus vuodelta 2023 ja vastuuvapaudesta päättäminen	II täysistunto, pöytäkirjan sivut 19–20	III täysistunto, pöytäkirjan sivut 27–28
Asia 6. Suomen ortodoksisen kirkon vuoden 2025 talousarvio ja taloussuunnitelma	VIII täysistunto, pöytäkirjan sivut 58–61	IX täysistunto, pöytäkirjan sivut 66–69
Asia 7. Taloustyöryhmän raportti keskusrahastomaksuista	V täysistunto, pöytäkirjan sivut 32–33	VI täysistunto, pöytäkirjan sivut 42–44
Asia 8. Kirkon ympäristöohjeiston päivittäminen	V täysistunto, pöytäkirjan sivu 38	V täysistunto, pöytäkirjan sivut 49–50
Asia 9. Selvitys Suomen ortodoksisessa kirkossa vuoden 2021 alussa toimenpannun seurakuntarakenteen uudistuksen vaikutuksista	VII täysistunto, pöytäkirjan sivut 51–52	VIII täysistunto, pöytäkirjan sivut 61–62
Asia 10. Aamun Koitto -lehden konseptin uudistaminen	VII täysistunto, pöytäkirjan sivut 52–53	VIII täysistunto, pöytäkirjan sivut 62–63
Asia 11. Vuoden 2023 Kirkolliskokousaloite ikonimaalausperinteen siirtämisestä, sen kirjaamisesta 94 § kirkkojärjestykseen ja toteutuksen valvomisesta	II täysistunto, pöytäkirjan sivut 18	III täysistunto, pöytäkirjan sivu 25
Asia 12. Kirkollishallituksen selvitys kirkolliskokoukselle: Ortodoksisesta kirkosta annetun lain sekä kirkkojärjestyksen uudistushankkeen jatkaminen	V täysistunto, pöytäkirjan sivu 36	VI täysistunto, pöytäkirjan sivu 48
Asia 13. Kirkolliskokousaloite naisdiakonaatin mahdollisuudesta sekä naisten kirkollisesta asemasta	VI täysistunto, pöytäkirjan sivu 40	VII täysistunto, pöytäkirjan sivut 55
Asia 14. Kirkolliskokousaloite Pyhän Ehtoollisen päivitetyn ohjeistuksen antamisesta	II täysistunto, pöytäkirjan sivu 15	III täysistunto, pöytäkirjan sivu 23
Asia 15. Kaksi kirkolliskokousaloitetta kirkon katekumeeniopetuksen yhdenmukaistamiseksi ja tehostamiseksi sekä	VI täysistunto, pöytäkirjan sivu 41	VII täysistunto, pöytäkirjan sivut 55–56

määrärahan myöntämiseksi katekumeeniopetuksen ja sisälähetyksen tarpeisiin tuotettavan teoksen ja opetusmateriaalin tuottamiseen		
Asia 16. Kirkolliskokousaloite koltansaamenkielisten jumalanpalvelustekstien ja Raamatun tekstien käännösten tekemiseen, tarkastamiseen ja julkaisemiseen vuosina 2025–2027 osoitettavasta 27.000 euron määrärahadista	V täysistunto, pöytäkirjan sivut 33–34	VI täysistunto, pöytäkirjan sivut 45–46
Asia 17. Kirkolliskokousaloite Suomen ortodoksisen kirkon parissa tehtävän lapsi- ja nuorisotyön linjausten ja tulevaisuuden näkymien selvittämisestä	V täysistunto, pöytäkirjan sivut 34–35	VI täysistunto, pöytäkirjan sivut 46–47
Asia 18. Kirkolliskokousaloite työryhmän perustamisesta kansainvälisen kirkkopoliitiikan seuraamiseen	V täysistunto, pöytäkirjan sivut 35–36	VI täysistunto, pöytäkirjan sivu 47–48
Asia 19. Kirkolliskokousaloite rahoitus monikulttuurista tapahtumakokonaisuutta ja juhlaa varten	III täysistunto, pöytäkirjan sivu 22	V täysistunto, pöytäkirjan sivut 38–39
Asia 20. Kirkolliskokousaloite työryhmän perustamisen kirkon strategian toteuttamiseksi ja imagon parantamiseksi	VII täysistunto, pöytäkirjan sivut 53–54	VIII täysistunto, pöytäkirjan sivut 63–64
Asia 21. Kirkolliskokousaloite toimivan pyhäkkötoimintamallin luomisesta	VII täysistunto, pöytäkirjan sivu 52	VIII täysistunto, pöytäkirjan sivu 62
Asia 22. Kirkolliskokousaloite koltasaamelaisten edustuksesta kirkon päättävissä elimissä	V täysistunto, pöytäkirjan sivu 37	VI täysistunto, pöytäkirjan sivu 48–49
Asia 23. Kirkolliskokousaloite Kuopion ortodoksisen seurakunnan Pohjois-Pohjanmaan maakuntaan kuuluvien alueiden liittämisestä Pohjois-Suomen ortodoksisen seurakuntaan	II täysistunto, pöytäkirjan sivut 18–19	III täysistunto, pöytäkirjan sivu 26
Asia 24. Kirkolliskokousaloite hallinnon kehittämisestä normaalioloissa ja poikkeusoloihin varautumisesta	VI täysistunto, pöytäkirjan sivu 41–42	VII täysistunto, pöytäkirjan sivut 56–57
Asia 25. Kirkolliskokousaloite tasa-arvoisen palkitsemisjärjestelmän luomiseksi	VII täysistunto, pöytäkirjan sivu 54	VIII täysistunto, pöytäkirjan sivut 64–65
Asia 26. Kirkolliskokousaloite matkustusohjesäännön laatisesta	II täysistunto, pöytäkirjan sivu 15–16	III täysistunto, pöytäkirjan sivu 23
Asia 27. Kirkolliskokousaloite sisäisen valvonnan ohjeistuksen päivittäminen	II täysistunto, pöytäkirjan sivu 16	III täysistunto, pöytäkirjan sivut 24
Asia 28. Ortodoksisen kirkon kirkkojärjestyksen 12.12.2006 17 v 2007 115 §:n muuttaminen	II täysistunto, pöytäkirjan sivu 19	III täysistunto, pöytäkirjan sivut 26–27
Asia 29. Kirkollishallituksen esitys kirkolliskokouksen päätökseksi ortodoksisen kirkon kirkkojärjestyksen muuttamisesta	V täysistunto, pöytäkirjan sivut 37–38	VI täysistunto, pöytäkirjan sivu 49

Kirkolliskokouksen I täysistunto 25. marraskuuta 2024 klo 13.00–16.59

Kutsu kirkolliskokoukseen

Helsingissä 27.05.2024

Dnro 57/02/24

Suomen ortodoksisen arkkipiispaikunnan kirkolliskokousedustajille toimikaudella 01.06.2023 – 31.05.2027

Kutsu kirkolliskokoukseen

Suomen ortodoksisen kirkon kirkolliskokous kokoontuu 25.-28.11.2024 Valamon Kristuksen kirkastumisen luostarissa.

Kirkolliskokouksen työskentely aloitetaan luostarin pääkirkossa klo 12 toimitettavan rukouspalveluksen jälkeen Valamon kulttuurikeskuksessa.

Vuoden 2024 kirkolliskokouksen asialistalle on tulossa uuden arkkipiispan valinta. Vaali suoritetaan kirkolliskokouksen päättäjäpäivänä torstaina 28.11.2024 klo 9 luostarin pääkirkossa toimitettavan liturgian jälkeen.

Siunaten,

Leo

Helsingin ja koko Suomen arkkipiispa

1. Alkurukous

Alkurukouksena laulettiin ”*Taivaallinen kuningas*”

2. Läsnäolijoiden toteaminen

Puheenjohtajana toiminut arkkipiispa Leo avasi I täysistunnon.

Kirkolliskokouksen lakimies Jouni Heino suoritti nimenhuudon. Todettiin, kaikki edustajat itse, lukuun ottamatta Jari Hynnistä ja Anja Lindströmiä olivat paikalla. Em. tilalle oli kutsuttu Jarmo Ihalainen ja Maura Ihatsu. **Liite 1.**

3. Patriarkan tervehdys

Korkeasti Pyhitetty Leo, Helsingin ja koko Suomen arkkipiispa, rakas veli ja meidän Vaatimattomuutemme kanssapalvelija Herrassa, Kunnioitetut patriarkaaliset edustajat – Korkeasti Pyhitetyt Stefanos Tallinnan ja koko Viron metropoliitta sekä Athenagoras, Kydonian metropoliitta, Kunnia-arvoisimmat esipaimenveljet, Kunnioitettu papisto, Arvostetut seurakuntien ja yhteisöjen edustajat sekä kaikki tämän papiston ja maallikoiden kokouksen osanottajat, Kristusta rakastavat Suomen ortodoksisen kirkon uskovaiset: Armo teille kaikille Jumalalta, meidän taivaalliselta Isältämme, ja meidän Herraltamme Jeesukselta Kristukselta, sekä Pyhältä ja Eläväksitekevältä Hengeltä.

Viitaten 22. lokakuuta 2024 päivättyyn patriarkaaliseen kirjeeseemme, jossa hahmoteltiin tulevan arkkipiispanvaalin kanoniset menettelytavat, lähestymme tätä merkittävää siirtymävaihetta Suomen ortodoksisen kirkon historiassa syvällä pastoraalisella huolella. Tämä prosessi edellyttää uskollisuutta pyhille perinteille, jotka on välitetty sukupolvelta toiselle, sekä kirkollisille käytännöille, jotka ovat

ohjanneet kirkkoamme pyhien apostolien ajoista lähtien. Tässä pyhässä tehtävässä Ekumeenista patriarkaattia edustavat Korkeasti Pyhitetyt Tallinnan ja koko Viron metropoliitta Stefanos ja Kydonian metropoliitta Athenagoras. Tämä tärkeä tapahtuma seuraa kirkkonne äskettäin vietettyä autonomian satavuotisjuhlaa, jota meillä oli siunaus ja kunnia juhlistaa kanssanne henkilökohtaisesti viime vuonna tekemällämme vierailulla kauniissa maassanne. Tämä vuosipäivä on merkittävä virstanpylväs, joka osoittaa sekä ortodoksisuuden elinvoimaisuuden maassanne että jumalallisen viisauden ilmenemisen Konstantinopolin Äitikirjon vuonna 1923 myöntämässä Tomoksessa, joka toimii kirkkonne ja Ekumeenisen patriarkaatin suhteen perustuskirjana.

Ortodoksinen kanoninen perinne korostaa erityisesti asianmukaisen järjestyksen säilyttämisen ratkaisevaa tärkeyttä kirkollisissa asioissa, erityisesti hierarkkisessa suksessiossa. Nämä hetket edustavat kriittisiä taitekohtia, joissa apostolisen seuraannon jatkuvuutta on varjeltava erittäin tarkalla hengellisellä arvostelukyvyllä. Raamatun ohjeen "kaiken pitää kuitenkin tapahtua asianmukaisesti ja hyvässä järjestyksessä." (1. Kor. 14:40) mukaisesti, Kristuksen Pyhä ja Suuri Kirkko, vuosisataisen ortodoksisten uskovien kaitsemisen kokemuksen ohjaamana, on huolellisen harkinnan ja rukouksen jälkeen laatinut kattavat menettelytavat tämän siirtymän hallinnoimiseksi ja varmistanut sekä kanonisen täsmällisyyden että pastoraalisen herkkyyden ortodoksisen ekklessiologian ajattomien periaatteiden soveltamisessa. Nämä ohjeet, jotka takaavat yhdenmukaisuuden sekä pyhien kanonien että autonomianne takaavan Tomoksen kirjaimen ja hengen kanssa, tarjoavat puitteet tälle historialliselle hetkelle kirkkonne matkalla, ja ottavat huomioon uskovaistenne tämänhetkiset pastoraaliset tarpeet.

Tässä siirtymävaiheessa meitä muistutetaan apostoli Paavalin sanoista efesolaisille: "Kristus antoi apostoleja, profeettoja, evankelijoita, ohjaajia ja opettajia valmentamaan hänen pyhiä seuraajiaan palvelustehtävään, Kristuksen ruumiin rakentamiseen." (Ef. 4:11–12). Tässä apostolisessa hengessä me kaikki yhdessä etenemme pyhässä tehtävässä valita uusi arkkipiispa kaitsemaan Suomen uskovia.

Korkeasti Pyhitetty arkkipiispa Leo, palveltuaan esimerkillisesti ja pastoraalisella antaumuksella, on viisauudessaan ja nöyryydessään pyytännyt saada luopua pyhän virkansa viitasta. Haluamme ilmaista syvän kiitollisuutemme Hänen Korkeudelleen omistautuneesta ja uskollisesta palvelusta. Hän on elänyt tosi paimenen hyveiden mukaisesti "ohjaten sitä laumaa, jota Jumala on pannut hänet paimentamaan." (1. Piet. 5:2). Hänen vakaalla johdollaan ortodoksinen todistus Suomessa on vahvistunut ja hänen kaitsemaansa uskovaiset ovat kasvaneet hengellisesti.

Katsoessamme tulevaisuuteen, meitä muistutetaan Herran lupauksesta: "Minulla on omat suunnitelmani teitä varten, sanoo Herra. Minun ajatukseni ovat rauhan eivätkä tuhon ajatuksia: minä annan teille tulevaisuuden ja toivon." (Jer. 29:11). Uuden arkkipiispan valinta ei ole pelkästään hallinnollinen muutos vaan myös Suomen ortodoksisen kirkon hengellisen tarkoituksen ja tehtävän uudistumista. Muistakaamme, että "Jos Jumala ei rakenna taloa, sen rakentajat tekevät turhaa työtä." (Ps. 127:1). Siksi kutsumme kaikkia uskovia lähestymään tätä pyhää tehtävää rukoillen ja valppaina etsien Pyhän Hengen ohjausta kaikille niille, jotka osallistuvat tähän pyhään valinta- ja vaaliprosessiin ja etsivät kelvollista seuraajaa Helsingin ja koko Suomen arkkipiispanistuimelle.

Olemme luottavaisia, että rukoustenne kautta Suomen ortodoksinen kirkko jatkaa ortodoksisen uskon julistamista siunatussa maassanne, "että he kaikki olisivat yhtä – että he olisivat meissä niin kuin sinä, Isä, olet minussa ja minä sinussa. Silloin maailma uskoo, että sinä lähetit minut." (Joh. 17:21). Päätäessämme tämän isällisen kehotuksen, pyydämme teille Kaikkeinpyhimmän Jumalansynnyttäjän ja Ainaisen Neitsyen, Valamon Jumalanäidin, pyhän apostoli Andreas Ensinkutsutun, Konstantinopolin Äitikirjon suojeluspyhän, sekä kaikkien Suomen maassa kirkastuneiden pyhien esirukouksia.

Ekumeenisessa patriarkaatissa, 20. marraskuuta 2024

Teidän rakastava veljenne Kristuksessa ja harras esirukoilija Jumalan edessä,
Bartolomeos
 Konstantinopolin, Uuden Rooman arkkipiispa ja Ekumeeninen patriarkka

4. Opetusministeri Anders Adlercreutzin tervehdys

Arvoisa arkkipiispa Leo, hyvät kirkolliskokousedustajat,

Suomen ortodoksinen kirkko on tärkeä osa suomalaista kulttuuria ja historiaa, ja sen vaikutus suomalaisen yhteiskunnan kehitykselle on ollut suuri. Ortodoksinen perinne on tuonut kulttuuriimme syvää hengellisyyttä ja yhteisöllisyyttä, ja se on rikastuttanut kansallista identiteettiämme monin tavoin. Ortodoksisuuden vaikutukset näkyvät yhteiskunnassamme kirkon uskonnollisen toiminnan, ortodoksisen kasvatuksen ja opetuksen sekä diakonia- ja hyväntekeväisyistyön kautta, mutta myös lisäksi esimerkiksi musiikissa, taiteessa ja juhlapyhissämme.

Ortodoksisuus on osa laajempaa uskonnollista moninaisuutta, joka kunnioitetaan ja suojellaan demokraattisessa yhteiskunnassa. Tämän lähtökohdan toteaminen on tärkeää, sillä uskontoihin ja vakaumuksiin liittyvät asiat näyttävät yhteiskunnassamme lisääntyvässä määrin yhä moninaisempina. Yhä useammin myös pohditaan, saako uskonto näkyä julkisessa tilassa vai loukkaako se muiden ihmisten oikeuksia. Ajattelen, että on tärkeää kunnioittaa toinen toistemme uskomuksia ja vakaumuksia, vaikka ne rakentuisivatkin eri pohjalle kuin omamme. Kunnioittaminen edellyttää usein avointa mieltä ja rohkeutta tutustua vieraisiinkin ajattelutapoihin. Puhutaan myös uskontolukutaidosta, jolla tarkoitetaan uskontojen ymmärtämystä sekä tilanne- ja tapauskohtaisuuden huomioimista. Uskontolukutaito voidaankin nähdä kansalaistaitona, joka parhaimmillaan edistää yhteiskuntarauhaa ja yhdenvertaisuutta ja tukee siten meidän kaikkien hyvinvointia.

Kirkolliskokouksessa teillä on ainutlaatuinen tilaisuus keskustella ja päättää asioista, jotka muovaavat kirkkonne tulevaisuutta ja sen roolia suomalaisessa yhteiskunnassa. Toivon teille kaikille menestystä, viisautta ja yhteistyökykyä näissä keskusteluissa ja päätöksenteossa.

Anders Adlercreutz,
Opetusministeri, kirkollisasioista vastaava ministeri

5. Arkkipiispan avauspuhe

Kristuksessa rakkaat esipaimenet, hyvät kirkolliskokousedustajat: isät, sisaret ja veljet!

Toivotan teidät kaikki sydämellisesti tervetulleiksi tänne Valamon Kristuksen Kirkastumisen luostariin aloittamaan vuosittaista kirkolliskokoustamme. Toivotan myös tervetulleiksi erityisesti ulkomaiset vieraamme, Tallinnan ja koko Viron metropoliitta Stefanoksen sekä patriarkaattistamme Kydonian metropoliitta Athenagoraksen, jotka ovat kutsuttuina saapuneet täydentämään piispainkokoustamme arkkipiispan vaalin ehdokasasetteluun. He molemmat tuntevat kirkkomme tilaa jo monen kymmenen vuoden ajalta.

Kun valmistauduin tähän viimeiseen avauspuheeseeni arkkipiispana, pysähdyin muistelemaan elämäni varrella kulkemaani polkua. Monet teistä varmasti sen jo yleispiirteisesti tuntevat, mutta haluan jakaa kansanne vielä nämä muistot ja ajatukset, joita en ole kertaakaan aikaisemmin yhtä henkilökohtaisesti kertonut.

Tyttäreni Tanjan syntymä ja vaimoni Anitan kuolema olivat molemmat käännekohtia, jotka mullistivat elämäni täysin. Muistan elävästi sen pakahduttavan onnen ja kiitollisuuden, kun sain ensimmäistä kertaa pitää pientä tytärtäni sylissäni. Ne silmät, se katse – siinä oli jotain niin syvää ja puhdasta, että se sai kyyneleet silmiini. Siinä hetkessä tajusin, että olin saanut osakseni mittaamattoman arvokkaan lahjan, joka oli samaan aikaan sekä henkeäsalpaavan ihana että pelottavan hauras.

Tiesin, että joutuisin vielä kohtaamaan oman keskeneräisyyteni ja riittämättömyyteni vanhempana lukemattomia kertoja. Mutta silti olin valmis siihen, sillä tunsin arvokkuutta saadessani olla mukana kasvattamassa uutta sukupolvea, siirtämässä eteenpäin rakkauden ja uskon perintöä, jonka olin itse saanut. Niin tuosta hetkestä lähtien elämäni sai uuden tarkoituksen.

Vaimoni kuolema vain pari vuotta myöhemmin pysäytti kirjaimellisesti kaiken ja vei jalat alta. Tuntui kuin itse maa olisi vajonnut pois altani. Päivät kuluivat sumussa itkien pientä tytärtä sylissä pitäen. Ymmärsin, että minun oli jaksettava, Tanjan tähden. Hän tarvitsi minua nyt kaksinkertaisesti, äitinä ja isänä. Matka Pielavedelle Anitan hautajaisiin tuntui raskaimmalta, mitä olin koskaan kulkenut. Istuin autossa ja katselin, miten talvinen maisema lipui ohitsemme. Kuoleman kylmyys tuntui hiipivän sieluun asti. Ajattelin myös äitiäni, jonka vain kolme vuotta aiemmin olin siunannut tuon Pielaveden kirkkomaan lepoon. Nyt matkani päämäärä oli sama.

Kun hautajaissaatto hiljalleen eteni lumisten teiden läpi, pelko siitä, miten ihmeessä osaisin kasvattaa tyttärenti ilman Anitaa, paisui sisälläni. Olisiko minusta yksin vastaamaan niihin lukemattomiin kysymyksiin, joita tiesin hänen aikuiseksi kasvaessaan kohtaavan?

Tuossa elämän dramaattisimmassa käännekohtassa kirkkomme opetus tuli myös uudella tavalla todeksi. En löydä oikeita sanoja nyt kuvaamaan niitä tunteita, joita silloin koin, mutta tuolla hetkellä tunsin rauhan laskeutuvan ylleni aivan ihmeellisellä tavalla. Ymmärsin, että pappina olin saarnannut Vapahtajamme läsnäolon sanomaa lukemattomia kertoja, mutta vasta nyt todella käsitin sen merkityksen. Jumala ei ollut meitä hylännyt. Niin monta kertaa olin puhunut kuolemasta porttina ikuisuuteen, jälleennäkemisen toivosta, mutta vasta nyt, joutuessani siunaamaan vaimoni haudan lepoon, ymmärsin nuo sanat sydämessäni asti. Anita ei ollut poissa, ei lopullisesti.

Tuon tiedon varassa jaksoin sitten toimittaa myös raskaan hautauspalveluksen luottaen siihen, että ero olisi vain väliaikainen. Vaikka suru oli musertava, vaikeneva toivo pilkahteli jo sen lomasta. Tiesin, että edessä olisi vielä paljon yksinäisiä päiviä ja öitä surun kanssa painiskellessa. Mutta lohtu ei ollut kaukana. Jumala kulkisi rinnallamme Tanjan kanssa joka askeleen. Tuo ajatus on auttanut kestämaan ja se on auttanut jaksamaan koko ajan.

Syvennyin tehtävääni isänä. Jaoin arjen pienimmätkin hetket, itkut ja naurut. Samalla kasvatin Tanjaa tuohon samaan lohdulliseen, vilpittömästä ja onnellisesta karjalaiskodista perimääni uskoon, joka oli minua kantanut vaikeina hetkinä. Halusin välittää tyttärelle sen saman toivon ja luottamuksen, jonka olen kirkostamme saanut.

Niin me kuljimme yhdessä, kaksin, surua ja iloa jakaen, vähitellen uuteen arkeen kasvaen. Ja nyt, katsoessani aikuista tyttärenti, tunnen ääretöntä kiitollisuutta. Tanja muistuttaa minua paljon Anitaasta, mutta on samalla täysin oma ihana itsensä. Hän on elävä todiste siitä, että rakkaus ja usko kantavat läpi elämän syvimpienkin varjolaaksojen.

Leskeys on ollut minulle raskas taakka mutta samalla syvä hengellisen kasvun paikka. Se on opettanut luottamaan Jumalan johdatukseen ja huolenpitoon myös elämän pimeimmillä hetkillä. Se on tehnyt minusta herkemman ihmisten hädälle ja yksinäisyydelle. Kun nyt näen lapseni kasvaneen tasapainoiseksi ja lähimmäistään rakastavaksi aikuiseksi äidiksi, tunnen kiitollisuutta siitä, miten Pyhä Henki on meitä molempia elämässä ohjannut. Lapseni ja lapsenlapseni ovat olleet minulle ilon ja ylpeyden aihe. He ovat muistuttaneet omalla esimerkillään minua siitä, että suuristakin vastoinkäymisistä voi selviytyä lähimmäisenrakkauden ja yhteisön tuen avulla.

Nämä kokemukset – niin syvältä kouraisevat menetykset kuin sanoin kuvaamattomat rakkauden hetket – ovat kaikki kasvattaneet minua siksi, kuka tänään olen. Ne ovat opettaneet minulle, että elämässä mikään

tuska ei ole niin syvä, ettei Jumalan valo voisi sitä lävistää, eikä mikään ilo niin suuri, etteikö se kaipaisi jakamista.

Juuri tuo jakamisen kaipuu on se, mikä on aina vetänyt minua kirkon työhön. Jo nuorena pappina koin kutsumusta olla ihmisten rinnalla heidän arjessaan, iloissa ja suruissa. Halusin olla se, joka kuuntelee, tukee ja todistaa Jumalan armosta juuri siellä, missä sitä eniten tarvitaan.

Hyvät kirkolliskokousedustajat! Ortodoksisessa kirkossa vallitseva rakkaudellinen ja myönteinen ihmiskuva on kulkenut mukanani kaikilla elämän käänteillä. Työskennellessäni vielä arkkipiispa Paavalin kanssa opin häneltä paljon piispantehtävästä. Tätä näkyä lähdin toteuttamaan, kun vastaanotin Paavalin esittämän kutsun ensin Joensuun apulaispiispaksi ja sitten hieman myöhemmin Oulun metropoliitaksi. Tuosta hetkestä lähtien elämäni sai jälleen uuden tarkoituksen.

Nämä vuodet kirkon palveluksessa ovat olleet elämäni suurin etuoikeus. Seurakuntiemme jäsenet ovat osoittaneet minulle, mitä todella tarkoittaa olla Kristuksen ruumis – yhteisö, jossa jokainen on yhtä arvokas ja rakastettu.

Siksi haluan tänään rohkaista teitä jokaista pitämään kiinni tuosta yhteisöllisyyden hengestä. Maailmassa, jossa yksinäisyys, erillisyys ja toiseuden pelko tuntuvat vain kasvavan, tehtävämme kristittyinä on selvä. Meidän on oltava rakkauden ja yhteyden lähettiläitä, toivon tuojia sinne, missä epätoivo uhkaa.

Tiedän, että se ei aina ole helppoa. Olen omassa työssäni monesti horjunut ja epäillyt. Riittääkö voimani, entä viisauteni? Olen monesti toivonut, että olisin ollut parempi esipaimen, viisaampi opettaja, rohkeampi profeetta. Mutta tänään tiedän, että kaikessa keskeneräisyydessäni olen saanut olla osa Kristuksen ruumista.

Siksi, astuessani nyt syrjään tästä rakkaasta tehtävästä, teen sen luottaen ja toivoen. Tiedän, että Pyhä Henki jatkaa työtään kirkossamme myös tulevana vuosina ja vuosikymmeninä. Tuossa Hengessä me pysymme ikuisesti nuorina. Ja toivon, että te jokainen löydätte oman paikkanne ja kutsumuksenne tuossa työssä.

Vaikka piispantehtävä on ollut vaativa näinä 45 vuotena, se on ollut myös palkitseva. Vierailut seurakunnissa ympäri Suomea ovat olleet matka paitsi maantieteellisesti, myös hengellisesti ja inhimillisesti. Olen nähnyt, miten usko ja välittäminen kukoistavat niin Helsingin sykkeessä kuin Lapin erämailla. Jokainen kohtaaminen on ollut arvokas piste oppimisen janalla.

Näissä kohtaamisissa olen nähnyt, miten valtava voima yhteisessä rukouksessa on. Mitä se antaa ja miten se kantaa. Olen saanut kuulla monia kertomuksia siitä, miten kirkko oli ollut se viimeinen oljenkorsi, johon tarttua kun kaikki muu tuntui murenevan. En ole kuitenkaan voinut olla huomaamatta, miten syrjäytyneisyys, päihdeongelmat ja lähimmäisistä vieraantumisen ovat vain lisääntyneet Suomessa vuosi vuodelta. Katsoessani ympärilläni ymmärrän, että kirkolla ja meillä sen työntekijöinä on valtava vastuu. Meidän on näytettävä esimerkkiä siitä lähimmäisenrakkaudesta, jota Kristus meiltä odottaa. Ja meidän on luotava tilaa kohtaamisille, ihmisten aidolle nähdyksi ja kuulluksi tulemiselle.

Kiitos kun olette kulkeneet kanssani tämän matkan. Kiitos jokaisesta esirukouksesta, jokaisesta rohkaisun sanasta, jokaisesta laupeuden teosta, joita olen matkan varrella saanut niin seurakuntalaisilta, papistolta kuin myös Hänen Kaikkipyhyideltään, Ekumeeniselta patriarkalta. Ne ovat olleet se maaperä, jossa oma uskoni ja toivoni on saanut kasvaa ja kukoistaa. Kiitos teille jokaisesta yhteisestä hetkestä, jokaisesta kysyneen ja naurun jakamisesta. Ne ovat muovanneet minua, tehneet minusta enemmän sen, joksi Jumala on minut tarkoittanut. Te olette olleet minulle muistutus siitä, että Jumalan armossa me olemme enemmän kuin omat heikkoutemme.

Rakkaat kirkolliskokousedustajat! Tällä viimeisellä yhteisellä matkallamme tahtoisin vielä kerran korostaa, että kun ryhdymme täällä Valamon luostarissa tekemään päätöksiä kirkkomme tulevaisuudesta, meidän on ennen kaikkea kuunneltava Pyhän Hengen ääntä sydämässämme.

Meidän on rukoiltava, että Jumalan tahto toteutuisi keskuudessamme. Että lähimmäisenrakkauden periaate, joka on kirkkomme teologian ytimessä, heijastuisi päätöksissämme. Että ne sanat, jotka täällä lausumme ja ne linjaukset, joita teemme, olisivat rukouksen hedelmiä. Että ne eivät kumpuaisi vain omista toiveistamme ja tarpeistamme – saati vihasta tai epäluottamuksesta – vaan siitä syvästä luottamuksesta Kaikkivaltiaan johdatukseen, joka on kirkkoamme kaiken aikaa kannatellut.

Se on paras perintö, jonka voimme jättää tuleville sukupolville. Se on kaunein kiitos, jonka voimme antaa Jumalalle kaikista Hänen hyvistä teoistaan meitä kohtaan.

Julistan Suomen ortodoksisen kirkon vuoden 2024 kirkolliskokouksen avatuksi ja toivotan sen työlle Kolmiyhteisen Jumalan siunausta.

6. Konstantinopolin, Uuden Rooman arkkipiispa ja Ekumeeninen patriarkka Kirje kirkolliskokousedustajille

Herrassamme rakkaille Korkeasti Pyhitetylle Helsingin ja koko Suomen arkkipiispa Leolle, piispainkokouksen ja Kirkollishallituksen puheenjohtajalle, sekä Kirkollishallituksen kunnioitetuille jäsenille: Jumalan armo ja rauha olkoon teidän kanssanne.

Papiston ja maallikoiden kokouksenne lähestyessä katsoimme tarpeelliseksi selventää tällä patriarkalisella kirjeellä tiettyjä menettelytapaan liittyviä näkökulmia koskien nykyisen Helsingin ja koko Suomen arkkipiispan, Korkeasti Pyhitetyn Leon asemaa ja hänen seuraajansa valintaprosessia. Kuten (Pyhän Synodin) pääsihteeristön julkistetussa tiedotteessa todettiin, Ekumeenisen patriarkaatin Pyhä Synodi hyväksyi 18. toukokuuta 2024 Korkeasti Pyhitetyn jättämän eropyynnön. Tämän synodaalisen päätöksen mukaisesti eroaminen astuu voimaan Suomen ortodoksisen kirkon papiston ja maallikoiden kokouksessa marraskuussa, jolloin myös Hänen Korkeasti Pyhitetyn seuraajaehdokas valitaan ja esitetään Pyhälle Synodille kanonista valintaa varten sen istunnossa 1. joulukuuta 2024.

Eron voimaantulo papiston ja maallikoiden kokouksessa marraskuussa 2024 tarkoittaa kirjaimellisesti sitä, että Korkeasti Pyhitetty arkkipiispa Leo pysyy virassa seuraajansa valintaprosessin päättymiseen saakka. Koska Konstantinopolin Äitikirjolla on kanoninen oikeus määrittää Ekumeenisen patriarkaatin hierarkin eron voimaantulopäivä, ei ole kanonista estettä sille, että arkkipiispa Leo osallistuu seuraajansa valintaprosessiin tässä kuvatulla tavalla.

Täten Hänen Korkeasti Pyhitetty toimii puheenjohtajana uuden arkkipiispan vaaliasian käsittelyssä tulevassa papiston ja maallikoiden kokouksessa. Piispainkokouksen puheenjohtajana hän kantaa vastuun siitä, että arkkipiispaehdokkaan valinta suoritetaan läpinäkyvästi ja kaikkia osapuolia asianmukaisesti kunnioittaen.

Tässä hengessä, Suomen ortodoksisen kirkon piispainkokouksen ehdokasasettelun puolueettomuuden varmistamiseksi, kokouksen täydentäminen toteutetaan Konstantinopolin Äitikirkon 6. heinäkuuta 1923 myöntämän Tomoksen kirjaimen ja hengen mukaisesti, kuten asiasta keskusteltiin Hänen Korkeasti Pyhitetyn ja Suomen

ortodoksisen kirkon delegaation tapaamisessa Ekumeenisen patriarkaatin interortodoksisista suhteista vastaavan synodikomission kanssa Fanarissa 13. huhtikuuta 2024.

Erityisesti Suomen ortodoksisen kirkon piispainkokousta täydennetään ottamalla mukaan Korkeasti Pyhitetty Tallinnan ja koko Viron Metropolia Stefanos ja jos nähdään tarpeelliseksi, Konstantinopolin Äitikirkon nimittämällä lisäjäsenellä.

Ekumeenisen istuimen hierarkkien joukosta siinä tapauksessa, että Suomen kirkon toimessa olevat piispat asettuvat ehdolle vaalissa. Näin ollen Korkeasti Pyhitetyn arkkipiispa Leon tulee välittömästi ilmoittaa kirjallisesti Äitikirkolle tällaisesta kehityksestä, jotta piispainkokouksen täydentäminen voisi tapahtua tosiasiallisesti.

Kun Pyhä Synodi on ilmoittanut uuden arkkipiispan vaalin tuloksen, Korkeasti Pyhitetty Helsingin ja koko Suomen arkkipiispa Leo vapautetaan virallisesti arkkipiispan kanonisista velvollisuuksista. Vastavalittu arkkipiispa aloittaa tehtävässään välittömästi hänen valintaansa koskevien kanonisten menettelyjen täytyttyä. Vakiintuneen käytännön mukaisesti Kristuksen Pyhä ja Suuri Kirkko lähettää virallisen patriarkaalisen edustajan uuden arkkipiispan intronisaatioon.

Näillä ehdoilla on katsottu mahdolliseksi vapauttaa arkkipiispa Leo virastaan arkkipiispana hänen omasta pyynnöstään. Lopuksi, asianmukaisen tarkastelun jälkeen, ilmoitetaan edelleen, että tässä kuvatut järjestelyt on todettu Tomoksen hengen mukaisiksi, kuten Konstantinopolin Äitikirkko sen aidosti tulkitsee, eivätkä ne siten edellytä mitään lisämuutoksia Ekumeenisen patriarkaatin antamaan Tomos -asiakirjaan.

Tässä jatkuvan tuen ja huolenpidon hengessä tytärkirkkoamme kohtaan Suomessa, me lähetämme teille ortodoksisuuden pyhästä keskuksista meidän isällisen ja patriarkaalisen siunauksemme, varmana siitä, että Äitikirkon nöyryyden ja rakkauden esimerkki ohjaa teidän keskustelujanne ja kaikkia pyrkimyksiänne, kun etenette kohti tätä historiallista päätöstä kirkkoanne varten.

Ekumeenisessa patriarkaatissa, 22. lokakuuta 2024

Kristuksessa rakas veljenne,

Bartolomeos

Konstantinopolin, Uuden Rooman arkkipiispa ja Ekumeeninen patriarkka

7. Esityslistan hyväksyminen

Päätös: Esityslista hyväksyttiin. **Liite 2.**

8. Asia 1. Puheenjohtajiston ja sihteeristön toteaminen sekä varapuheenjohtajien valitseminen

Kirkollishallituksen esitys:

Puheenjohtajisto ja sihteeristö

Kirkolliskokouksen puheenjohtajistona on (OrtKL 174/2007 40 §):

Puheenjohtaja	arkkipiispa Leo
1. varapuheenjohtaja	metropoliitta Arseni
2. varapuheenjohtaja	metropoliitta Elia

Varapuheenjohtajisto

Kirkolliskokous (OrtKL 174/2007 40 §) kutsuu 3. varapuheenjohtajaksi pappisjäsenen ja 4. varapuheenjohtajaksi maallikkojäsenen.

Päätös:

Kirkollishallituksen esityksen mukaisesti. Kolmansiksi varapuheenjohtajiksi valittiin pappisjäsen Rauno Pietarinen ja maallikkojäsen Tanja Leskinen.

Kirkollishallitus (OrtKL 174/2007 40 §) on nimennyt vuoden 2024 kirkolliskokouksen lakimieheksi Jouni Heinon ja sihteeriksi ma. hallintosihteeriksi Merja Vartiaisen.

Päätös:

Kirkollishallituksen esityksen mukaisesti.

Äänten laskijoiden valinta

Valitaan kaksi ääntenlaskijaa kirkolliskokouksen ajaksi.

Päätös:

Ääntenlaskijoiksi valittiin Ulla Saarinen ja Jefim Brodtkin.

Tervehdysten lähettäminen

Kirkolliskokouksen päätteeksi Arkkipiispan kansliasta lähetettiin 28.11.24 kiitokset ja terveiset Bartolomeoselle, Konstantinopolin, Uuden Rooman arkkipiispa ja Ekumeeninen patriarkka, presidentti Aleksander Stubbille ja opetusministeri Anders Adlercreutzille.

9. Asia 2. Kirkolliskokouksen asialuettelon vahvistaminen ja asioiden käsittely valiokunnissa

a) Kirkolliskokouksen asialuettelon vahvistaminen

Kirkollishallituksen esitys vuoden 2024 kirkolliskokouksen asialuetteloksi:

Kokouksen järjestäytyminen

1. Puheenjohtajiston ja sihteeristön toteaminen sekä varapuheenjohtajien valitseminen, kirkolliskokouksen ääntenlaskijoiden valinta
2. Kirkolliskokouksen asialuettelon vahvistaminen ja asioiden käsittely valiokunnissa
3. Kirkolliskokouksen menojen kattaminen, päättäminen edustajien ja avustajien palkkioista

Kirkollishallituksen esitykset

4. Kirkollishallituksen esitys kirkolliskokoukselle arkkipiispan vaalin toimittamisesta
5. Suomen ortodoksisen kirkon tilinpäätös 2023, tilintarkastuskertomus vuodelta 2023 ja vastuuvapaudesta päättäminen
6. Suomen ortodoksisen kirkon vuoden 2025 talousarvio ja taloussuunnitelma
7. Taloustyöryhmän raportti keskusrahastomaksuista
8. Kirkon ympäristöohjeiston päivittäminen
9. Selvitys Suomen ortodoksisessa kirkossa vuoden 2021 alussa toimenpannun seurakuntarakenteen uudistuksen vaikutuksista
10. Aamun Koitto -lehden konseptin uudistaminen
11. Vuoden 2023 Kirkolliskokousaloite ikonimaalausperinteen siirtämisestä, sen kirjaamisesta 94 § kirkkojärjestykseen ja toteutuksen valvomisesta
12. Kirkollishallituksen selvitys kirkolliskokoukselle: Ortodoksisesta kirkosta annetun lain sekä kirkkojärjestyksen uudistushankkeen jatkaminen
13. Kirkolliskokousaloite naisdiakonaatin mahdollisuudesta sekä naisten kirkollisesta asemasta
14. Kirkolliskokousaloite Pyhän Ehtoollisen päivitetyn ohjeistuksen antamisesta
15. Kaksi kirkolliskokousaloitetta kirkon katekumeeniopetuksen yhdenmukaistamiseksi ja tehostamiseksi sekä määrärahan myöntämiseksi katekumeeniopetuksen ja sisälähetyksen tarpeisiin tuotettavan teoksen ja opetusmateriaalin tuottamiseen
16. Kirkolliskokousaloite koltansaamenkielisten jumalanpalvelustekstien ja Raamatun tekstien käännösten tekemiseen, tarkastamiseen ja julkaisemiseen vuosina 2025–2027 osoitettavasta 27.000 euron määrärahasta
17. Kirkolliskokousaloite Suomen ortodoksisen kirkon parissa tehtävän lapsi- ja nuorisotyön linjausten ja tulevaisuuden näkymien selvittämisestä
18. Kirkolliskokousaloite työryhmän perustamisesta kansainvälisen kirkkopoliittikan seuraamiseen
19. Kirkolliskokousaloite rahoitus monikulttuurista tapahtumakokonaisuutta ja juhla kirjaa varten
20. Kirkolliskokousaloite työryhmän perustamisen kirkon strategian toteuttamiseksi ja imagon parantamiseksi
21. Kirkolliskokousaloite toimivan pyhäkkötoimintamallin luomisesta
22. Kirkolliskokousaloite kolttasaamelaisten edustuksesta kirkon päättävissä elimissä
23. Kirkolliskokousaloite Kuopion ortodoksisen seurakunnan Pohjois-Pohjanmaan maakuntaan kuuluvien alueiden liittämisestä Pohjois-Suomen ortodoksisen seurakuntaan
24. Kirkolliskokousaloite hallinnon kehittämistä normaalioloissa ja poikkeusoloihin varautumisesta
25. Kirkolliskokousaloite tasa-arvoisen palkitsemisjärjestelmän luomiseksi
26. Kirkolliskokousaloite matkustusohjesäännön laatimisesta

27. Kirkolliskokousaloite sisäisen valvonnan ohjeistuksen päivittäminen
28. Ortodoksisen kirkon kirkkojärjestyksen 12.12.2006 17 v 2007 115 §:n muuttaminen
29. Kirkollishallituksen esitys kirkolliskokouksen päätökseksi ortodoksisen kirkon kirkkojärjestyksen muuttamisesta

Tiedoksi merkittävät asiat

30. Vuoden 2023 kirkolliskokouksen päätösten seuranta ja jatkotoimet
31. Keskusrahaston ja seurakuntien yhteiset tulos- ja taselaskelmat sekä Valamon luostarin ja Lintulan luostarin tilinpäätökset vuodelta 2023
32. Yhdistelmälaskelma, joka käsittää kirkon keskusrahaston tilinpäätöksen, Skiitta Oy:n tilinpäätöksen sekä Konevitsan ja Petsamon luostarien tilinpäätökset vuodelta 2023
33. Skiitta osakeyhtiön talousarvio vuodelle 2025 ja suunnitelmavuodet 2026–2027
34. Palvelualueiden toimintakertomukset vuodelta 2023
35. Hiippakuntien toimintakertomukset vuodelta 2023
36. Kirkolliskokousaloite 2023 seurakuntien ja luostarien kiinteistö- ja irtaimistovakuutusten nykyisiin sopimuksiin ja vahinkohistoriaan perehtymisestä ja mahdollisuudesta luopua vakuuttamisesta
37. Filantropian hankeraportti; Yhdessä kirkossa – Suomen ortodoksisen kirkon kotoutumista edistävä työ sotaa paenneiden ukrainalaisten keskuudessa
38. Kirkon johtavan konservaattorin raportti kirkolliskokoukselle 2024

Päätös:

Asialistaa täydennetään siten, että arkkipiispaehdokkaiden haastatteluun varataan aika piispainkokouksen jälkeen (asia 30). Tiedoksi merkittävien asioiden numerointi muuttuu tämän johdosta yhdellä numerolla eteenpäin. Muutoin asialista hyväksyttiin kirkollishallituksen esityksen mukaisesti.

b) Asioiden käsittely valiokunnissa

Asiasta päätetään kohdassa 11 (Kirkolliskokouksen työjärjestys 12 §).

Päätös:

Päätettiin, että tämän asiakohdan osalta päätös tehdään lähetekeskustelun jälkeen asiakohdassa 12.

10. Asia 3. Kirkolliskokouksen menojen kattaminen, päättäminen edustajien ja avustajien palkkioista

Kirkollishallituksen esitys:

Kirkollishallitus esittää kirkolliskokoukselle, että kirkolliskokouksen menot katetaan keskusrahaston varoista ja että edustajille, sihteereille ja avustajille suoritetaan palkkiot ja korvaukset seuraavasti:

1. Matkakorvaukset ja päivärahat toimihenkilöille maksetaan kirkon työehtosopimuksen mukaan.
2. Toimihenkilöiden osalta mahdollinen ylityö pidetään vapaana.
3. Edustajien ja avustajien majoitus sekä matkakorvaukset kokouspäivinä maksetaan suoraan kirkon varoista. Palkkioina suoritetaan kokouspäiviltä puhemiehistölle 60 euroa ja muille kokousedustajille 50 euroa. Palkkion lisäksi kokousedustajille korvataan kokouksesta aiheutuneet todelliset ansionmenetykset. Edustajat vastaavat mahdollisista puhelinkuluistaan itse.

4. Valiokuntien puheenjohtajille ja -sihteereille maksetaan palkkiona 60 euroa kokouspäivältä.
5. Edustajille ei makseta kokouspäivältä erillistä päivärahaa.
6. Edustajien tulee hakea korvauksia kahden kuukauden kuluessa kirkolliskokouksen päättymisestä.

Päätös:

Kirkollishallituksen esityksen mukaisesti.

11. Lähetekeskustelu

Asiaan 4 puheenvuorot käyttivät metropoliitta Arseni, **liite 3**, Rauno Pietarinen, **liite 4**, Jaakko Vainio, **liite 5**, Mikko Sidoroff, **liite 6**, Ioannis Lampropoulos.

Asiaan 5 puheenvuoron käytti Jefim Brodkin, **liite 7**.

Asiaan 6 puheenvuorot käyttivät metropoliitta Arseni, **liite 8** ja Ioannis Lampropoulos.

Asiaan 8 puheenvuoron käytti metropoliitta Elia.

Asiaan 9 puheenvuorot käyttivät Aleksander Roszczenko, **liite 9**, metropoliitta Arseni, **liite 10** ja Jefim Brodkin, **liite 11**.

Asiaan 11 puheenvuoron käytti metropoliitta Arseni, **liite 12**.

Asiaan 12 puheenvuorot käyttivät Jaakko Vainio, puheenvuoro liittyi osin asioihin 22 ja 24, **liite 13**, Elina Palola, **liite 14** ja Heikki Huttunen.

Asiaan 13 puheenvuorot käyttivät Kim Kilpinen, **liite 15** ja metropoliitta Arseni, **liite 16** ja Mikael Sundkvist, **liite 17**, Irina Tchervinskij-Matsi, **liite 18**, Timo Tynkkynen.

Tauko klo 15.25–16.07

Kirkolliskokouksen lakimies Jouni Heino suoritti nimenhuudon tauon jälkeen. Todettiin, että kaikki edustajat itse tai varaedustaja oli paikalla.

Asiaan 15 puheenvuoron käytti Ioannis Lampropoulos.

Asiaan 16 puheenvuorot käyttivät Mikael Sundkvist, **liite 19** ja Jaakko Vainio.

Asiaan 17 puheenvuorot käyttivät metropoliitta Elia, Teo Merras, liite 20 ja Mikko Sidoroff, **liite 21**.

Asiaan 18 puheenvuoron käytti Irina Tchervinskij-Matsi, **liite 22**.

Asiaan 22 puheenvuoron käytti Jaakko Vainio, **liite 23**.

Asiaan 23 puheenvuorot käyttivät metropoliitta Arseni, **liite 24**, Jussi Kauhanen, **liite 25 + diat**, Jaakko Vainio, **liite 26**.

Asiaan 24 puheenvuorot käyttivät Mikael Sundkvist, **liite 27** ja Ritva Bly, **liite 28**.

Asiaan 25 puheenvuoron käytti metropoliitta Arseni, liite 29.

11. Asia 2 b Päätös asioiden käsittelystä valiokunnissa

Kirkollishallitus esittää, että asiat käsitellään valiokunnissa seuraavasti:

Hallintovaliokunta, asiat: 8, 9, 14, 18, 20, 21, 26, 27

Lakivaliokunta, asiat: 4, 11, 12, 22, 23, 24, 28, 29

Sivistysvaliokunta, asiat: 10, 13, 15, 16, 17, 25

Talousvaliokunta, asiat: 5, 6, 7, 19

Päätös:

Pirjo Halonen esitti asioiden 18 ja 20 siirtoa hallintovaliokunnasta sivistysvaliokuntaan. Esitystä kannatettiin, minkä jälkeen puheenjohtaja totesi kirkolliskokouksen olevan yksimielisesti asioiden 18 ja 20 sivistysvaliokuntaan siirron kannalla.

Asiat käsitellään valiokunnissa seuraavasti;

Hallintovaliokunta, asiat: 8, 9, 14, 21, 26, 27

Lakivaliokunta, asiat: 4, 11, 12, 22, 23, 24, 28, 29

Sivistysvaliokunta, asiat: 10, 13, 15, 16, 17, 18, 20, 25

Talousvaliokunta, asiat: 5, 6, 7, 19

12. Päätös seuraavan täysistunnon ajankohdasta

Päätös

Päätettiin pitää toinen täysistunto 26.11.2024 klo 10.00

13. Ilmoitusasiat

Lähetekeskustelun puheenvuorot pyydetään lähettämään sähköisesti sihteeristölle, mikäli ne halutaan pöytäkirjan liitteeksi.

14. Loppurukous

Loppurukouksena laulettiin ”*Totisesti on kohtuullista*”.

15. Istunnon päättäminen

Puheenjohtaja päätti I täysistunnon klo 16.59

Kirkolliskokouksen II täysistunto 26. marraskuuta 2024 klo 10.00–10.20

1. Alkurukous

Alkurukouksena laulettiin ”*Taivaallinen kuningas*”. Puheenjohtaja Tanja Leskinen avasi toisen täysistunnon.

2. Läsnäolijoiden toteaminen

Kirkolliskokouksen lakimies Jouni Heino toimitti nimenhuudon. Todettiin, että kaikki edustajat, Jaakko Vainiota lukuun ottamatta, sekä varaedustajat olivat paikalla. **Liite 1.**

3. Esityslistan hyväksyminen

Esityslista hyväksyttiin. **Liite 30.**

4. I Käsittely

Hallintovaliokunta

Asia 14. Kirkolliskokousaloite Pyhän Ehtoollisen päivitetyn ohjeistuksen antamisesta

Hallintovaliokunnan mietintö

Valiokuntien lausunnot

Hallintovaliokunta ei pyytänyt asiasta lausuntoja.

Päätösesitys

Aloite hylätään.

Päätöksen perustelut

Asiasta päättäminen ei kuulu kirkolliskokouksen toimivaltaan. Piispainkokous tai hiippakunnan piispa voi antaa ohjausta asiassa.

25. marraskuuta 2024

Pirjo Halonen
Hallintovaliokunnan puheenjohtaja

Tapio Tiimonen
Sihteeri

Päätös:

Asia laitettiin pöydälle.

Asia 26. Kirkolliskokousaloite matkustusohjesäännön laatimisesta

Hallintovaliokunnan mietintö

Valiokuntien lausunnot

Valiokunta ei pyytänyt asiasta lausuntoja.

Päätösesitys

Aloite hyväksytään kirkollishallituksen esityksen mukaisesti.

Päätöksen perustelut

Hallintovaliokunta yhtyy kirkollishallituksen esityksen perusteluihin.

25. marraskuuta 2024

Pirjo Halonen
Hallintovaliokunnan puheenjohtaja

Tapio Tiimonen
Sihteeri

Päätös:

Asia laitettiin pöydälle.

Asia 27. Kirkolliskokousaloite sisäisen valvonnan ohjeistuksen päivittäminen**Hallintovaliokunnan mietintö****Valiokuntien lausunnot**

Hallintovaliokunnan puheenjohtaja kuuli asiassa lakivaliokuntaa.

Päätösesitys

Aloite hyväksytään.

Seurakunnille tarkoitettu malliohje päivitetään, keskushallinnolle laaditaan oma ohjeistus ja keskushallinto velvoitetaan kouluttamaan ja ohjeistamaan seurakuntia valvontaohjeen laatimisessa ja toimeenpanossa.

Päätöksen perustelut

Aloitteessa perustellaan sisäisen valvonnan ohjeen tarpeellisuutta hyvin. Seurakuntien ja kirkon lisääntyneet velvoitteet korostavat myös sisäisen valvonnan tärkeyttä. Seurakunnat eivät ole yhteismitallisia henkilöstömääränsä ja kokonsa puolesta. Tämän vuoksi malliohjetta laatiessa tulee huomioida, että ohje on riittävä, mutta ei kohtuuttomasti kuormita pienempienkään seurakuntien hallintoa.

Kirkollishallituksen esityksestä poiketen hallintovaliokunta toteaa lakivaliokunnan näkemyksen mukaisesti, että asiasta ei ole tarpeen säätää kirkkojärjestyksessä. Muilta osin hallintovaliokunta yhtyy kirkollishallituksen esityksen perusteluihin.

25. marraskuuta 2024

Pirjo Halonen
Hallintovaliokunnan puheenjohtaja

Tapio Tiimonen
Sihteeri

Päätös:

Asia laitettiin pöydälle.

Lakivaliokunta

Asia 4. Arkkipiispan vaalin toimittaminen

Lakivaliokunnan mietintö

Päätösesitys

Lakivaliokunta esittää, että vuoden 2024 kirkolliskokous valitsee lain edellyttämässä järjestyksessä Helsingin ja koko Suomen arkkipiispan.

Perustelut

Kirkollishallitus on esittänyt vuoden 2024 kirkolliskokoukselle, että kirkolliskokous toteaa Helsingin ja koko Suomen arkkipiispa Leon ilmoittaneen siirtymisestä eläkkeelle 1.12.2024 alkaen ja valitsee ilmoituksen johdosta kirkkojärjestyksen 64 §:n mukaisessa järjestyksessä uuden arkkipiispan.

Ortodoksisesta kirkosta annetun lain 6.2 §:n mukaan jokaista hiippakuntaa johtaa piispa. Yksi piispoista on arkkipiispa.

Kirkkojärjestyksen 11.2 §:n mukaan Helsingin hiippakunnan piispanistuin sijaitsee Helsingin kaupungissa. Piispa on arvoltaan arkkipiispa ja käyttää arvonimeä ”Helsingin ja koko Suomen arkkipiispa”.

Ortodoksisesta kirkosta annetun lain 42 §:n mukaan kirkolliskokous päättää hiippakunnan piispan valinnasta vaalilla kirkollishallituksen esityksestä ja piispainkokouksen vahvistaman ehdokaslistan perusteella. Ortodoksisesta kirkosta annetun lain 42 §:ssä säädetään seuraavasti:

42 § Piispan vaali

Piispan valitsee kirkolliskokous.

Kirkolliskokouksen jäsenillä on oikeus esittää ehdokkaita piispan vaaliin. Ehdokkaaksi esittäminen edellyttää asianomaisen suostumusta.

Piispainkokous asettaa esitetyistä henkilöistä ehdokkaiksi ansiokkaimmat ja tehtävään sopivimmat.

Piispa valitaan salaisella vaalilla. Jokainen jäsen voi äänestää yhtä ehdokasta. Jos ensimmäisessä äänestyksessä joku ehdokas saa enemmän kuin puolet annetuista äänistä, hän tulee valituksi. Muussa tapauksessa toimitetaan toinen äänestys kahden eniten ääniä saaneen ehdokkaan välillä. Valituksi tulee tällöin enemmän ääniä toisessa äänestyksessä saanut ehdokas

25. marraskuuta 2024

Elina Palola
Lakivaliokunnan puheenjohtaja

Sööri Klubb
Sihteeri

Päätös:

Asia laitettiin pöydälle.

Asia 11. Vuoden 2023 aloite ikonimaalausperinteen siirtämisestä, kirjaamisesta 94 § kirkkojärjestykseen ja toteutuksen valvomisesta

Lakivaliokunnan mietintö

Päätösesitys

Lakivaliokunta esittää kirkolliskokoukselle, että aloite hylätään.

Päätöksen perustelut

Niin tärkeää kuin ikonien maalaus onkin kirkolle, se on luonteeltaan erilainen asia kuin kirkkojärjestyksen 94.1 §:n 2 kohdassa mainitut kirkkomusiikki-, kasvatusta- ja diakoniatoiminta sekä seurakunnan tiedotustoiminta. Tämä näkyy siinä, että ikonimaalusta ei ole mainittu kirkkojärjestyksen 9–10 §:ssä. On myös todettava, että 94.1 §:n 2 kohdassa ei ole ollut tarkoitustakaan mainita kaikkia kirkolle ja seurakunnalle erittäin tärkeitä toimintoja.

Ikonimaalausperinteestä on tärkeää huolehtia mm. osana kirkon kulttuuriperintöstrategiaa.

25. marraskuuta 2024

Elina Palola
Lakivaliokunnan puheenjohtaja

Siiri Klubb
Sihteeri

Päätös:

Asia laitettiin pöydälle.

Asia 23. Kirkolliskokousaloite Kuopion ortodoksisen seurakunnan Pohjois-Pohjanmaan maakuntaan kuuluvien alueiden liittämistä Pohjois-Suomen ortodoksiseen seurakuntaan

Lakivaliokunnan mietintö

Päätösesitys

Lakivaliokunta esittää, että kirkolliskokous hylkää aloitteen kirkollishallituksen esityksen mukaisesti.

Päätöksen perustelut

Ortodoksisesta kirkosta annetun lain 7.2 §:n mukaan seurakunnan alueen muuttamisesta, seurakunnan jakamisesta alueellisesti, seurakunnan lakkauttamisesta sekä uuden seurakunnan perustamisesta päättää hiippakunnan piispan esityksestä kirkollishallitus.

Lain 64 §:n mukaan aloitteen seurakuntajaon muuttamiseksi voi tehdä seurakunta tai hiippakunnan piispa. Säännöksen perusteluiden mukaan seurakunnassa toimivalta on seurakunnanvaltuustolla. Lain 6.3 §:n mukaan hiippakuntajaosta säädetään kirkkojärjestyksessä.

Hiippakuntajaon muutos edellyttää selvityksiä, asianomaisten hiippakuntien ja seurakuntien kuulemista ja lisäksi lain 64 §-68 §:n mukaan seurakuntien kesken tehtävää sopimista mm. työntekijöiden asemasta sekä omaisuuden jaosta.

Kuopion ortodoksiseen seurakuntaan kuuluvat kunnat (Pyhäjärvi, Haapajärvi, Kärämäki, Pyhäntä, Nivala, Haapavesi, Sievi, Ylivieska, Reisjärvi) on mahdollista liittää Pohjois-Suomen ortodoksiseen seurakuntaan ja Oulun hiippakuntaan edellä kuvatuin menettelyin.

25. marraskuuta 2024

Elina Palola
Lakivaliokunnan puheenjohtaja

Siiri Klubb
Sihteeri

Päätös:

Asia laitettiin pöydälle.

Asia 28. Ortodoksisen kirkon kirkkojärjestyksen (12.12.2006/174 v. 2007) 115 §:n muuttaminen

Lakivaliokunnan mietintö

Päätösesitys

Lakivaliokunta esittää, että kirkolliskokous hylkää kirkollishallituksen esityksen kirkkojärjestyksen 115 §:n muuttamiseksi.

Päätöksen perustelut

Lakivaliokunta pitää sisäisen valvonnan ohjeistusta tarpeellisena. Kirkollishallituksen työjärjestyksen 4 §:n 10 kohdan mukaan kollegion istunnossa päätetään asiat, jotka koskevat yleisiä ohjeita ja määräyksiä.

Lakivaliokunta kuuli asiassa hallintovaliokunnan puheenjohtaja Pirjo Halosta.

25. marraskuuta 2024

Elina Palola
Lakivaliokunnan puheenjohtaja

Siiri Klubb
Sihteeri

Päätös:

Asia laitettiin pöydälle.

Talousvaliokunta

Asia 5. Suomen ortodoksisen kirkon tilinpäätös 2023, tilintarkastuskertomus vuodelta 2023 ja vastuuvapaudesta päättäminen.

Talousvaliokunnan mietintö

Valiokuntien lausunnot

Valiokunta kuuli kirkon talouspäällikkö Henna Mynttistä.

Päätösesitys

Talousvaliokunta esittää kirkon keskusrahaston tilinpäätöksen ja tilintarkastuskertomuksen hyväksymistä. Talousvaliokunta on tutustunut TietoAkseli Audit Oy:n tilintarkastajien laatimaan tilintarkastuskertomukseen, jossa todetaan, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan kirkon toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien sääntösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Vuoden 2023 talousarvion loppusumma oli arvioitu 259 100 euroa alijäämäiseksi. Tilinpäätöksen toteutunut alijäämä oli 29 780,99 euroa (2022: 14 103,88 euroa ylijäämäinen) ja taseen loppusumma 17 096 561,58 euroa (2022: 17 734 830,52 euroa).

Talousvaliokunta esittää, että alijäämä (-29 780,99 euroa) kirjataan edellisten kausien yli-/alijäämätilille. Talousvaliokunta esittää vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille. Talousvaliokunta kiittää taloustoimistoa hyvästä työstä.

Päätöksen perustelut

Suomen ortodoksisen kirkon toimintakuluista suurimmat vuonna 2023 olivat henkilöstökulut 2 569 828,24 euroa (2022: 2 457 200,60 euroa), annetut avustukset 1 625 475,65 euroa (2022: 1 446 704,42 euroa) ja palvelujen ostot 1 369 611,92 euroa (2022: 1 295 358,06 euroa). Henkilöstökulut nousivat edellisvuodesta 4,6 % henkilöstömäärän pysyessä ennallaan. Palvelujen ostot nousivat 5,7 %. Kaikki vuoden 2023 toimintakulut olivat yhteensä 6 194 318,49 euroa (2022: 5 783 486,03 euroa). Vuoden 2023 talousarviossa toimintakulujen arvioitiin olevan 6 300 100,00 euroa. Kirkon eläkekassan menot, poistot ja sijoitustoiminnan menot olivat yhteensä 1 547 176,11 euroa (2022: 1 585 096,98 euroa). Eläkekassan menot nousivat edellisestä vuodesta 3,2 %.

Toimintatuotot:

- Keskusrahastomaksutuottoja kertyi tilikaudella 8 822 euroa suunniteltua enemmän.
- Muita toimintatuottoja kertyi tilikaudella 50 000 euroa suunniteltua enemmän. Merkittävä osa tuottojen noususta muodostui virkatodistusten hintojen korotuksesta.
- Sijoitus- ja rahoitustoiminnan kirjanpidollinen tulos oli 73 000 euroa budjetoitua suurempi. Korotason muutos vaikutti sekä tuloihin että menoihin.

Toimintamenot:

- Kustannuspaikoilla 117 Henkilöstö- ja lakipalvelut, 213 Aamun Koitto (ylimääräinen viides numero) ja 501 Tuohusten valmistus (tarvikkeiden hinnannousu) tapahtuivat suurimmat ylitykset.
- Henkilöstökuluja toteutui 29 000 euroa budjetoitua vähemmän (eläkevakuutusmaksut ja muut henkilöstösivukulut).
- Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostoja toteutui 54 000 euroa budjetoitua enemmän (sähkö- ja lämmityskulut sekä kiinteistövero).
- Poistot olivat 5 000 euroa arvioitua suuremmat.
- Palvelujen ostoihin kului tilikaudella noin 77 000 euroa suunniteltua vähemmän (ohjelmistojen ylläpito ja asiantuntijapalvelut).
- Annettuja avustuksia toteutui 14 000 euroa suunniteltua vähemmän.
- Tilikaudelle kirjattiin sijoitusten arvonalennuksia 10 000 euroa ja arvonkorotuksia 70 000 euroa.

Taloussäännön mukaan sitovuustaso on kustannuspaikka. Kirkollishallitus on saanut yksityiskohtaisen selvityksen kustannuspaikkakohtaisista ylityksistä ja alituksista.

Mietinnön liitteenä ovat tilinpäätöksen graafiset kuvaukset.

25. marraskuuta 2024

Teo Merras
Talousvaliokunnan puheenjohtaja

Mikael Honkaselkä
Sihteeri

Päätös:

Asia laitetiin pöydälle.

5. Päätös seuraavan täysistunnon ajankohdasta

Seuraava kolmas täysistunto päätettiin pitää 26.11.2024 klo 11.30

6. Ilmoitusasiat

Ei ollut.

7. Loppurukous

Loppurukouksena laulettiin ”*Totisesti on kohtuullista*”.

8. Istunnon päättäminen

Puheenjohtaja päätti istunnon klo 10.20

Kirkolliskokouksen III täysistunto 26. marraskuuta 2024 klo 11.30–11.42

1. Alkurukous

Alkurukouksena laulettiin ”*Taivaallinen kuningas*”. Puheenjohtajana toiminut Rauno Pietarinen avasi kolmannen täysistunto.

2. Läsnäolijoiden toteaminen

Kirkolliskokouksen lakimies Jouni Heino toimitti nimenhuudon. Todettiin, että kaikki edustajat, Jaakko Vainiota lukuun ottamatta, sekä varaedustajat olivat paikalla. **Liite 1.**

3. Esityslistan hyväksyminen

Esityslista hyväksyttiin. Liite 31.

4. I Käsittely

Talousvaliokunta

Asia 19. Kirkolliskokousaloite rahoitus monikulttuurista tapahtumakokonaisuutta ja juhlakirjaa varten

Talousvaliokunnan mietintö

Valiokuntien lausunnot

Valiokunta ei pyytänyt asiasta lausuntoja.

Päätösesitys

Talousvaliokunta yhtyy kirkollishallituksen esitykseen, että kirkolliskokous päättää hylätä aloitteen rahoituksen myöntämisestä monikulttuurista tapahtumakokonaisuutta ja juhlakirjaa varten.

Päätöksen perustelut

Hanke on arvokas ja sen tavoitteet ovat tärkeitä. Nykyinen tiukka taloustilanne ja valtionavustuksen leikkaus pakottavat kirkon tarkkaan harkintaan varojen käytössä. Kirkon taloudelliset resurssit ovat rajalliset, ja niitä on priorisoitava lakisääteisiin tehtäviin ja sellaisiin hankkeisiin, jotka ovat välttämättömiä kirkon perustehtävien hoitamiseksi.

Kirkko toimii tasapuolisesti kaikkia seurakuntia kohtaan, eikä yksittäisiä seurakuntien tapahtumia tueta. Mikäli linjaa tässä suhteessa muutetaan, niin vastaavia hankkeita voidaan joutua tukemaan tasapuolisuuden näkökulmasta myös muiden seurakuntien osalta.

26. marraskuuta 2024

Teo Merras
Talousvaliokunnan puheenjohtaja

Mikael Honkaselkä
Sihteeri

Päätös:

Asia laitettiin pöydälle.

5. II Käsittely

Asia 14. Kirkolliskokousaloite Pyhän Ehtoollisen päivitetyn ohjeistuksen antamisesta

Hallintovaliokunnan mietintö

Valiokuntien lausunnot

Hallintovaliokunta ei pyytänyt asiasta lausuntoja.

Päätösesitys

Aloite hylätään.

Päätöksen perustelut

Asiasta päättäminen ei kuulu kirkolliskokouksen toimivaltaan. Piispainkokous tai hiippakunnan piispa voi antaa ohjausta asiassa.

25. marraskuuta 2024

Pirjo Halonen
Hallintovaliokunnan puheenjohtaja

Tapio Tiimonen
Sihteeri

Päätös:

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Asia 26. Kirkolliskokousaloite matkustusohjesäännön laatimisesta

Hallintovaliokunnan mietintö

Valiokuntien lausunnot

Valiokunta ei pyytänyt asiasta lausuntoja.

Päätösesitys

Aloite hyväksytään kirkollishallituksen esityksen mukaisesti.

Päätöksen perustelut

Hallintovaliokunta yhtyy kirkollishallituksen esityksen perusteluihin.

25. marraskuuta 2024

Pirjo Halonen
Hallintovaliokunnan puheenjohtaja

Tapio Tiimonen
Sihteeri

Päätös:

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Asia 27. Kirkolliskokousaloite sisäisen valvonnan ohjeistuksen päivittäminen

Hallintovaliokunnan mietintö

Valiokuntien lausunnot

Hallintovaliokunnan puheenjohtaja kuuli asiassa lakivaliokuntaa.

Päätösesitys

Aloite hyväksytään.

Seurakunnille tarkoitettu malliohje päivitetään, keskushallinnolle laaditaan oma ohjeistus ja keskushallinto veloitetaan kouluttamaan ja ohjeistamaan seurakuntia valvontaohjeen laatimisessa ja toimeenpanossa.

Päätöksen perustelut

Aloitteessa perustellaan sisäisen valvonnan ohjeen tarpeellisuutta hyvin. Seurakuntien ja kirkon lisääntyneet veloitteet korostavat myös sisäisen valvonnan tärkeyttä. Seurakunnat eivät ole yhteismitallisia henkilöstömääränsä ja kokonsa puolesta. Tämän vuoksi malliohjetta laatiessa tulee huomioida, että ohje on riittävä, mutta ei kohtuuttomasti kuormita pienempienkään seurakuntien hallintoa.

Kirkollishallituksen esityksestä poiketen hallintovaliokunta toteaa lakivaliokunnan näkemyksen mukaisesti, että asiasta ei ole tarpeen säätää kirkkojärjestyksessä. Muilta osin hallintovaliokunta yhtyy kirkollishallituksen esityksen perusteluihin.

25. marraskuuta 2024

Pirjo Halonen
Hallintovaliokunnan puheenjohtaja

Tapio Tiimonen
Sihteeri

Päätös:

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Lakivaliokunta

Asia 4. Arkkipiispan vaalin toimittaminen

Lakivaliokunnan mietintö

Päätösesitys

Lakivaliokunta esittää, että vuoden 2024 kirkolliskokous valitsee lain edellyttämässä järjestyksessä Helsingin ja koko Suomen arkkipiispan.

Perustelut

Kirkollishallitus on esittänyt vuoden 2024 kirkolliskokoukselle, että kirkolliskokous toteaa Helsingin ja koko Suomen arkkipiispa Leon ilmoittaneen siirtymisestäään eläkkeelle 1.12.2024 alkaen ja valitsee ilmoituksen johdosta kirkkojärjestyksen 64 §:n mukaisessa järjestyksessä uuden arkkipiispan. Ortodoksisesta kirkosta annetun lain 6.2 §:n mukaan jokaista hiippakuntaa johtaa piispa. Yksi piispoista on arkkipiispa.

Kirkkojärjestyksen 11.2 §:n mukaan Helsingin hiippakunnan piispanistuin sijaitsee Helsingin kaupungissa. Piispa on arvoltaan arkkipiispa ja käyttää arvonimeä ”Helsingin ja koko Suomen arkkipiispa”.

Ortodoksisesta kirkosta annetun lain 42 §:n mukaan kirkolliskokous päättää hiippakunnan piispan valinnasta vaalilla kirkollishallituksen esityksestä ja piispainkokouksen vahvistaman ehdokaslistan perusteella. Ortodoksisesta kirkosta annetun lain 42 §:ssä säädetään seuraavasti:

42 § Piispan vaali

Piispan valitsee kirkolliskokous.

Kirkolliskokouksen jäsenillä on oikeus esittää ehdokkaita piispan vaaliin. Ehdokkaaksi esittäminen edellyttää asianomaisen suostumusta.

Piispainkokous asettaa esitetyistä henkilöistä ehdokkaiksi ansiokkaimmat ja tehtävään sopivimmat.

Piispa valitaan salaisella vaalilla. Jokainen jäsen voi äänestää yhtä ehdokasta. Jos ensimmäisessä äänestyksessä joku ehdokas saa enemmän kuin puolet annetuista äänistä, hän tulee valituksi. Muussa tapauksessa toimitetaan toinen äänestys kahden eniten ääniä saaneen ehdokkaan välillä. Valituksi tulee tällöin enemmän ääniä toisessa äänestyksessä saanut ehdokas

25. marraskuuta 2024

Elina Palola
Lakivaliokunnan puheenjohtaja

Siiri Klubb
Sihteeri

Päätös:

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Asia 11. Vuoden 2023 aloite ikonimaalausperinteen siirtämisestä, kirjaamisesta 94 § kirkkojärjestykseen ja toteutuksen valvomisesta

Lakivaliokunnan mietintö

Päätösesitys

Lakivaliokunta esittää kirkolliskokoukselle, että aloite hylätään.

Päätöksen perustelut

Niin tärkeää kuin ikonien maalaus onkin kirkolle, se on luonteeltaan erilainen asia kuin kirkkojärjestyksen 94.1 §:n 2 kohdassa mainitut kirkkomusiikki-, kasvatusta- ja diakoniat toiminta sekä seurakunnan tiedotustoiminta. Tämä näkyy siinä, että ikonimaalauksella ei ole mainittu kirkkojärjestyksen 9–10 §:ssä. On myös todettava, että 94.1 §:n 2 kohdassa ei ole ollut tarkoitustakaan mainita kaikkia kirkolle ja seurakunnalle erittäin tärkeitä toimintoja.

Ikonimaalausperinteestä on tärkeää huolehtia mm. osana kirkon kulttuuriperintöstrategiaa.

25. marraskuuta 2024

Elina Palola
Lakivaliokunnan puheenjohtaja

Siiri Klubb
Sihteeri

Päätös:

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Asia 23. Kirkolliskokousaloite Kuopion ortodoksisen seurakunnan Pohjois-Pohjanmaan maakuntaan kuuluvien alueiden liittämistä Pohjois-Suomen ortodoksiseen seurakuntaan

Lakivaliokunnan mietintö

Päätösesitys

Lakivaliokunta esittää, että kirkolliskokous hylkää aloitteen kirkollishallituksen esityksen mukaisesti.

Päätöksen perustelut

Ortodoksisesta kirkosta annetun lain 7.2 §:n mukaan seurakunnan alueen muuttamisesta, seurakunnan jakamisesta alueellisesti, seurakunnan lakkauttamisesta sekä uuden seurakunnan perustamisesta päättää hiippakunnan piispan esityksestä kirkollishallitus.

Lain 64 §:n mukaan aloitteen seurakuntajaon muuttamiseksi voi tehdä seurakunta tai hiippakunnan piispa. Säännöksen perusteluiden mukaan seurakunnassa toimivalta on seurakunnanvaltuustolla. Lain 6.3 §:n mukaan hiippakuntajaosta säädetään kirkkojärjestyksessä.

Hiippakuntajaon muutos edellyttää selvityksiä, asianomaisten hiippakuntien ja seurakuntien kuulemista ja lisäksi lain 64 §-68 §:n mukaan seurakuntien kesken tehtävää sopimista mm. työntekijöiden asemasta sekä omaisuuden jaosta.

Kuopion ortodoksiseen seurakuntaan kuuluvat kunnat (Pyhäjärvi, Haapajärvi, Kärämäki, Pyhäntä, Nivala, Haapavesi, Sievi, Ylivieska, Reisjärvi) on mahdollista liittää Pohjois-Suomen ortodoksiseen seurakuntaan ja Oulun hiippakuntaan edellä kuvatuin menettelyin.

25. marraskuuta 2024

Elina Palola
Lakivaliokunnan puheenjohtaja

Siiri Klubb
Sihteeri

Päätös:

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Asia 28. Ortodoksisen kirkon kirkkojärjestyksen (12.12.2006/174 v. 2007) 115 §:n muuttaminen

Lakivaliokunnan mietintö

Päätösesitys

Lakivaliokunta esittää, että kirkolliskokous hylkää kirkollishallituksen esityksen kirkkojärjestyksen 115 §:n muuttamiseksi.

Päätöksen perustelut

Lakivaliokunta pitää sisäisen valvonnan ohjeistusta tarpeellisena. Kirkollishallituksen työjärjestyksen 4 §:n 10 kohdan mukaan kollegion istunnossa päätetään asiat, jotka koskevat yleisiä ohjeita ja määräyksiä.

Lakivaliokunta kuuli asiassa hallintovaliokunnan puheenjohtaja Pirjo Halosta.

25. marraskuuta 2024

Elina Palola
Lakivaliokunnan puheenjohtaja

Siiri Klubb
Sihteeri

Päätös:

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Talousvaliokunta

Asia 5. Suomen ortodoksisen kirkon tilinpäätös 2023, tilintarkastuskertomus vuodelta 2023 ja vastuuvapaudesta päättäminen.

Talousvaliokunnan mietintö

Valiokuntien lausunnot

Valiokunta kuuli kirkon talouspäällikkö Henna Mynttistä.

Päätösesitys

Talousvaliokunta esittää kirkon keskusrahaston tilinpäätöksen ja tilintarkastuskertomuksen hyväksymistä. Talousvaliokunta on tutustunut TietoAkseli Audit Oy:n tilintarkastajien laatimaan tilintarkastuskertomukseen, jossa todetaan, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan kirkon toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Vuoden 2023 talousarvion loppusumma oli arvioitu 259 100 euroa alijäämäiseksi. Tilinpäätöksen toteutunut alijäämä oli 29 780,99 euroa (2022: 14 103,88 euroa ylijäämäinen) ja taseen loppusumma 17 096 561,58 euroa (2022: 17 734 830,52 euroa).

Talousvaliokunta esittää, että alijäämä (-29 780,99 euroa) kirjataan edellisten kausien yli-/alijäämätilille. Talousvaliokunta esittää vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille. Talousvaliokunta kiittää taloustoimistoa hyvästä työstä.

Päätöksen perustelut

Suomen ortodoksisen kirkon toimintakuluista suurimmat vuonna 2023 olivat henkilöstökulut 2 569 828,24 euroa (2022: 2 457 200,60 euroa), annetut avustukset 1 625 475,65 euroa (2022: 1 446 704,42 euroa) ja palvelujen ostot 1 369 611,92 euroa (2022: 1 295 358,06 euroa). Henkilöstökulut nousivat edellisvuodesta 4,6 % henkilöstömäärän pysyessä ennallaan. Palvelujen ostot nousivat 5,7 %.

Kaikki vuoden 2023 toimintakulut olivat yhteensä 6 194 318,49 euroa (2022: 5 783 486,03 euroa). Vuoden 2023 talousarviossa toimintakulujen arvioitiin olevan 6 300 100,00 euroa. Kirkon eläkekassan menot, poistot ja sijoitustoiminnan menot olivat yhteensä 1 547 176,11 euroa (2022: 1 585 096,98 euroa). Eläkekassan menot nousivat edellisestä vuodesta 3,2 %.

Toimintatuotot:

- Keskusrahastomaksutuottoja kertyi tilikaudella 8 822 euroa suunniteltua enemmän.
- Muita toimintatuottoja kertyi tilikaudella 50 000 euroa suunniteltua enemmän. Merkittävä osa tuottojen noususta muodostui virkatodistusten hintojen korotuksesta.

- Sijoitus- ja rahoitustoiminnan kirjanpidollinen tulos oli 73 000 euroa budjetoitua suurempi. Korotason muutos vaikutti sekä tuloihin että menoihin.

Toimintamenot:

- Kustannuspaikoilla 117 Henkilöstö- ja lakipalvelut, 213 Aamun Koitto (ylimääräinen viides numero) ja 501 Tuohusten valmistus (tarvikkeiden hinnannousu) tapahtuivat suurimmat ylitykset.
- Henkilöstökuluja toteutui 29 000 euroa budjetoitua vähemmän (eläkevakuutusmaksut ja muut henkilöstösivukulut).
- Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostoja toteutui 54 000 euroa budjetoitua enemmän (sähkö- ja lämmityskulut sekä kiinteistövero).
- Poistot olivat 5 000 euroa arvioitua suuremmat.
- Palvelujen ostoihin kului tilikaudella noin 77 000 euroa suunniteltua vähemmän (ohjelmistojen ylläpito ja asiantuntijapalvelut).
- Annettuja avustuksia toteutui 14 000 euroa suunniteltua vähemmän.
- Tilikaudelle kirjattiin sijoitusten arvonalennuksia 10 000 euroa ja arvonkorotuksia 70 000 euroa.

Taloussäännön mukaan sitovuustaso on kustannuspaikka. Kirkollishallitus on saanut yksityiskohtaisen selvityksen kustannuspaikkakohtaisista ylityksistä ja alituksista.

Mietinnön liitteenä ovat tilinpäätöksen graafiset kuvaukset.

25. marraskuuta 2024

Teo Merras
Talousvaliokunnan puheenjohtaja

Mikael Honkaselkä
Sihteeri

Päätös:

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

6. Päätös seuraavan täysistunnon ajankohdasta

Seuraava neljäs täysistuntoto päätettiin pitää 26.11.2023 klo 13.00 suljettuna istuntona.

7. Ilmoitusasiat

Ei ollut.

8. Loppurukous

Loppurukouksena laulettiin ”*Totisesti on kohtuullista*”.

9. Istunnon päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.42.

Kirkolliskokouksen IV täysistunto 26. marraskuuta 2024 klo 13.00–13.19

Suljettu istunto

1. Alkurukous

Alkurukouksena laulettiin ”*Taivaallinen Kuningas*”. Puheenjohtajana toiminut rovasti Rauno Pietarinen avasi neljännen täysistunnon.

2. Istunnon julkisuus

Istunto päätettiin pitää OrtKL 96 §:n nojalla suljettuna vaaliasian luonteen vuoksi. Tämän jälkeen kokoukseen jäivät kirkolliskokousedustajat, piispat sekä kutsuttuina metropoliitta Stefanos ja metropoliitta Athenagoras sekä kirkolliskokouksen lakimies Jouni Heino, joka toimi myös istunnon sihteerinä.

3. Läsnäolijoiden toteaminen.

Kirkolliskokouksen lakimies Jouni Heino toimitti nimenhuudon. Todettiin, että kaikki edustajat Jaakko Vainiota ja hänen varaedustajaansa lukuun ottamatta olivat paikalla. Merkittiin, että paikalla olivat myös metropoliitta Stefanos ja metropoliitta Athenagoras. **Liite 1.**

4. Esityslistan hyväksyminen

Esityslista hyväksyttiin. **Liite 32.**

5. Ehdokkaiden esittäminen Helsingin ja koko Suomen arkkipiispan vaaliin

Kirkolliskokouksen jäsenet esittivät ehdokkaiksi Helsingin ja koko Suomen arkkipiispan vaaliin Haminan piispa Sergein ja Oulun hiippakunnan piispa Elian.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kumpikin ehdokkaaksi nimetty poistui nimeämisensä jälkeen kokouksesta.

6. Vaalitoimitsijoiden valinta torstaina pidettävää vaalia varten

Todettiin, että vaalitoimitsijoiden puheenjohtajana toimii arkkipiispa Leo ja muiksi vaalitoimitsijoiksi valittiin Rauno Pietarinen ja Matti Tolvanen.

7. Päätös seuraavan täysistunnon ajankohdasta

Viides täysistunto päätettiin pitää 26.11.2024 klo 18.00 alkavan arkkipiispaehdokkaiden suljetun haastattelun jälkeen.

8. Loppurukous

Loppurukouksena laulettiin ”*Totisesti on kohtuullista*”.

9. Istunnon päättäminen

Puheenjohtaja päätti neljännen istunnon klo 13.19.

Kirkolliskokouksen V täysistunto 26. marraskuuta 2024 klo 18.00–18.24

1. Alkurukous

Alkurukouksena laulettiin ”*Taivaallinen kuningas*”. Puheenjohtajana toiminut Tanja Leskinen avasi viidennen täysistunnon.

2. Läsnäolijoiden toteaminen

Kirkolliskokouksen lakimies Jouni Heino toimitti nimenhuudon. Todettiin, että edustajat tai heidän varahenkilönsä olivat paikalla. **Liite 1.**

3. Esityslistan hyväksyminen

Esityslista hyväksyttiin. **Liite 33.**

4. Piispainkokouksen tekemä ehdollepano Helsingin ja koko Suomen arkkipiispan vaaliin

Piispainkokouksen 26.11.2024 pöytäkirja

Pöytäkirja 5/2024

Aika: 26.11.2024

Paikka: Valamon Kristuksen kirkastumisen luostari

Läsnä: *Arkkipiispa Leo (puheenjohtaja), metropoliitta Arseni, Tallinnan ja koko Viron metropoliitta Stefanos*

Kutsutut: *Kydoniain metropoliitta Athenagoras, rovasti Ioannis Lampropoulos*

Sihtööri: *Rovasti Mikael Sundkvist*

Kokouksen avaaminen

41

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 15:59.

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

42

Oulun metropoliitta Elia on kirkolliskokouksen täysistunnossa 26.11.2024 esitetty ehdokkaaksi arkkipiispan vaaliin. Piispainkokouksen puheenjohtaja, arkkipiispa Leo, on sen johdosta piispainkokouksen päätösvaltaisuuden saavuttamiseksi kutsunut OrtL 2006/985 27 §:n nojalla Tallinnan ja koko Viron metropoliitta Stefanoksen piispainkokouksen lisäjäseneksi, koska eläkkeellä olevat piispat, metropoliitta Panteleimon sekä metropoliitta Ambrosius, ovat ilmoittaneet olevansa estyneet.

Myös Haminan piispa Sergei on samassa kirkolliskokouksen täysistunnossa esitetty ehdokkaaksi arkkipiispan vaaliin, joten hänkään ei kokoukseen osallistu.

Piispainkokouksen puheenjohtaja on kutsunut Kydoniain metropoliitta Athenagoraksen kokouksen asiantuntijaksi sekä rovasti Ioannis Lampropouloksen kokouksen tulkiksi.

Päätösesitys: Kokous todetaan lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös: Esityksen mukaan.

Esityslistan hyväksyminen

43

Piispainkokouksen tehtävänä on asettaa kirkolliskokouksen täysistunnossa 26.11.2024 esittämistä kahdesta henkilöstä yksi tai molemmat ehdolle 28.11.2024 toimitettavaan arkkipiispan vaaliin.

Päätösesitys: Piispainkokous asettaa kirkolliskokouksen täysistunnossa 26.11.2024 esittämistä kahdesta henkilöstä yhden tai molemmat ehdolle 28.11.2024 toimitettavaan arkkipiispan vaaliin.

Piispat päättivät sen lisäksi yksimielisesti, että tämän kokouksen pöytäkirja tarkastetaan välittömästi.

Päätös: Esityksen mukaan.

Ehdollepano arkkipiispan vaaliin

44 (Liite 1)

Taustaa: Suomen ortodoksisen kirkon kirkolliskokous on kirkkojärjestyksen (OrtK 2007/174) 64 §:n nojalla arkkipiispan vaalia valmistelevalle istunnossa 26. marraskuuta 2024 esittänyt ehdokkaiksi Oulun metropoliitta Eliaan sekä Haminan piispa Sergein.

Päätösesitys: Piispainkokous asettaa arkkipiispa Leon esityksestä ortodoksisesta kirkosta annetun lain (OrtL 2006/985) 42 §:n nojalla 28. marraskuuta 2024 pidettävään arkkipiispan vaaliin ehdolle Oulun metropoliitta Eliaan sekä Haminan piispa Sergein.

Päätös: Esityksen mukaan.

Kokouksen päättäminen

45

Pöytäkirja tarkastettiin. Puheenjohtaja päätti kokouksen klo. 16:20.

Päätös:

Hyväksytään esityksen mukaisesti.

5. I Käsittely

Talousvaliokunta

Asia 7. Taloustyöryhmän raportti keskusrahastomaksuista

Talousvaliokunnan mietintö

Valiokuntien lausunnot

Talousvaliokunta kuuli kirkon palvelukeskuksen johtaja Jari Rönkköä ja taluspäällikkö Henna Mynttistä.

Päätösesitys

Talousvaliokunta esittää, että kirkolliskokouksen vuonna 2014 tekemä päätös keskusrahastomaksujen määräytymisperusteista kumotaan, eikä keskusrahastomaksun laskentaperusteita muuteta.

Talousvaliokunta pitää tärkeänä kirkolliskokouksen päätösten välitöntä toimeenpanemista. Mikäli kirkollishallitus ei katso voivansa toimeenpanna päätöstä, tulee siitä raportoida perusteluineen kirkolliskokoukselle ja tuoda asia uudelleen käsitteilyyn.

Päätöksen perustelut

Talousvaliokunta ymmärtää seurakuntien lisääntyviä taloudellisia velvoitteita ja niiden huolen kiinteistöjen korjausvelan kasvusta ja korjauksiin varautumisesta. Talousvaliokunta pitää tärkeänä sitä, että kirkon keskusrahaston tuloista päätettäessä keskusrahastomaksujen perusteet ovat kaikille seurakunnille samat ja riittävän selkeästi määritellyt. Tämä osaltaan auttaa seurakuntia parhaiten varautumaan tuleviin korjauksiin. Kirkon täytyy ottaa huomioon keskusrahaston tulojen vähentymiseen liittyvät riskit.

Kirkkojärjestyksen perusteluissa mainitaan, että keskusrahastomaksun perusteena olevat pääomatulolajit pyritään huomioimaan keskenään mahdollisimman yhteismitallisesti. Tästä johtuen vuokra- ja metsätuloista ehdotetaan huomioitavaksi 70 prosenttia. Näin vuokra- ja metsänmyyntituloa määriteltäessä tulee huomioitua ne keskimääräiset kulut, joita ei ole muista pääomatuloista.

Vuokratuloista kannetun keskusrahastomaksun osuus vuonna 2024 on arvioitu olevan yhteensä 346 280 euroa, josta 202 639 euroa tulee Helsingin seurakunnan maksamasta keskusrahastomaksusta. Seurakuntiin palautui peruskorjaus- ja konservointiavustuksina vuonna 2023 noin 270 000 euroa. Lisäksi keskushallinto tarjoaa seurakunnille kirkon kiinteistöpäällikön ja johtavan konservaattorin palveluita.

Korjausvelkaan liittyviä haasteita ei ratkaista muuttamalla keskusrahastomaksun määräytymisperusteita. Muutoksista maksun perusteisiin seuraisi enemmän hallinnollista työtä, kun mitä hyötyjä siitä olisi saatavissa. Mikäli vuokratulojen määräytymisperusteita muutetaan, keskusrahastomaksuihin syntyy noin 340 000 euron vaje (vuoden 2025 arvion mukaan). Kun huomioidaan myös valtionavustuksen pieneneminen, vajeen suuruus on jo 700 000 euroa. Rahoitusvajeen paikkaamiseksi tarvittaisiin keskusrahastomaksun korottamista muilta osin.

Kirkollishallitus päätti 21.10.2024 pidetyssä kokouksessaan asiakohdassa §103 Taloustyöryhmän raportti, että ”selvitetään laskelmin vuoden 2014 kirkolliskokouksen keskusrahastomaksun määräytymisen perusteista tekemän päätöksen vaikutukset kiinteistöjen vuokratuotoista kannettavaan keskusrahastomaksuun kuluvalta ja edelliseltä vuodelta”.

Laskelman tuottaminen kirkollishallituksen päätöksen mukaisesti vaatisi yksiselitteisen määritelmän, mitä kuluja ja eriä nettotuottomenetelmään laskettaessa otetaan huomioon.

Toiseksi se vaatisi järjestelmän, johon kiinteistö/huoneistokohtaiset tiedot olisi kerätty ja josta ne olisivat helposti raportoitavissa. Vuokratuotoita voi joillakin seurakunnille olla kymmenittäin eikä

kirjanpitojärjestelmää ole suunniteltu ko. seurantaa varten. Seurantatietojen kerääminen ja tallentaminen työllistäisi seurakuntien henkilöstöä keskushallinnon lisäksi.

Tuottoarvomenetelmä on vuokratiloja sisältävän rakennuksen/kiinteistön markkina-arvon määrittämisessä käytettävä laskentaperiaate, joka ei sovellu sellaisenaan vuokratilojen nettotulon selvittämiseen.

Kirkolta puuttuvat päätökset siitä, miten kiinteistöjen nettotulot lasketaan. Tällaisessa päätöksessä pitäisi määrittää yhtälön kaikkien muuttujien sisältö. Muuttujien arvojen laskeminen on joka tapauksessa aikaa vievää, koska tiedot täytyy koota monista lähteistä, eivätkä ne ole yhteismitallisia.

26. marraskuuta 2024

Teo Merras
Talousvaliokunnan puheenjohtaja

Mikael Honkaselkä
Sihteeri

Päätös:

Asia jätettiin pöydälle.

Sivistysvaliokunta

Asia 16. Kirkolliskokousaloite koltansaamenkielisten jumalanpalvelustekstien ja Raamatun tekstien käännoton tekemiseen, tarkastamiseen ja julkaisemiseen vuosina 2025—2027 osoitettavasta 27.000 euron määrärahasta.

Sivistysvaliokunnan mietintö

Valiokuntien lausunnot

Valiokunta pyysi ja sai lausunnon talousvaliokunnalta.

Päätösesitys

Sivistysvaliokunta esittää, että kirkolliskokous hyväksyy aloitteen kirkollishallituksen esittämässä muodossa.

Päätöksen perustelut

Kirkollishallitus esittää määrärahasi 25 000 euroa.

Määräraha käytetään seuraavan työsuunnitelman mukaisesti:

- Psalmtarin ja suurten juhlien epistola- ja evankeliumitekstien taitto ja julkaiseminen.
- Hautauksen, kasteen, avioliittoon vihkimisen ja muiden toimitusten kääntäminen, tarkastaminen, taitto ja julkaiseminen.
- Aikaisemmin käännettyjen tekstien päivittäminen ja painattaminen.

Vuoden 2021 päätöksen mukainen käännoistyö on lähtenyt hyvin käyntiin. Uudella päätöksellä varmistetaan, että käännoistyötä voidaan jatkaa ja laajentaa, jotta kaikki tarvittavat jumalanpalvelustekstit saadaan käännettyä ja julkaistua koltansaamen kielellä. Käännoistyössä pyritään yhteistyöhön Piplia-seuran kanssa.

26. marraskuuta 2024

Aleksander Roszczenko
Sivistysvaliokunnan puheenjohtaja

Elina Lehmuskoski
Sihteeri

Talousvaliokunnan lausunto

Asia 16. Kirkolliskokousaloite koltansaamenkielisten jumalanpalvelustekstien ja Raamatun tekstien käännösten tekemiseen, tarkastamiseen ja julkaisemiseen vuosina 2025–2027 osoitettavasta 27.000 euron määrärahasta

Talousvaliokunta yhtyy lausunnossaan kirkollishallituksen esitykseen, jossa esitetään varattavaksi yhteensä 25 000 euron määräraha vuosille 2025–2027. Määräraha käytetään seuraavan työsuunnitelman mukaisesti:

- Hautauksen, kasteen, avioliittoon vihkimisen ja muiden toimitusten kääntäminen, tarkastaminen, taitto ja julkaiseminen.
- Psalmtarin ja suurten juhlien epistola- ja evankeliumitekstien taitto ja julkaiseminen.
- Aikaisemmin käännettyjen tekstien päivittäminen ja painattaminen.

25. marraskuuta 2024

Teo Merras
Talousvaliokunnan puheenjohtaja

Mikael Honkaselkä
Sihteeri

Päätös:

Asia jätettiin pöydälle.

Asia 17. Kirkolliskokousaloite Suomen ortodoksisen kirkon parissa tehtävän lapsi- ja nuorisotyön linjausten ja tulevaisuuden näkymien selvittämisestä.

Sivistysvaliokunnan mietintö

Valiokuntien lausunnot

Valiokunta pyysi ja sai lausunnon talousvaliokunnalta.

Valiokunta kuuli asiassa kirkon kasvatus- ja koulutuspäällikkö Antti Räsästä.

Päätösesitys

Sivistysvaliokunta esittää, että kirkolliskokous hyväksyy aloitteen.

Päätöksen perustelut

Selvityksen laati kirkon kasvatus- ja koulutuspäällikkö kirkollishallituksen johdolla siten, että tuloksia on käytettävissä vuoden 2025 kirkolliskokousseminaarissa ja selvitys valmistuu elokuun loppuun 2025 mennessä.

Selvitystä varten kuullaan kirkon lapsi- ja nuorisotyön ammattilaisia ja tarvittaessa muita asiaan liittyviä tahoja. Tarvittava työaikaresurssi varataan kasvatus- ja koulutuspäällikölle, lisäksi varataan 3000 euroa muihin mahdollisiin kuluihin.

Kirkolliskokous linjaa selvitystyön pohjaksi seuraavaa:

Selvityksessä on hyvä etsiä kirkollisen lapsi- ja nuorisotyön yhteyksiä muun muassa

ympäristökasvatukseen, diakoniaan, kansainväliseen ortodoksiaan ja ekumeeniseen liikkeeseen.

Lapsi- ja nuorisotyö ovat aina kunkin seurakunnan vastuulla. Mahdollinen seurakunta- ja hiippakuntarajat ylittävä toimija ei voi ottaa seurakuntien vastuuta niiden perustehtävän suorittamisesta. Selvitys voi kuitenkin pohtia tehtäviä, joiden toteuttamisessa tuollainen toimija olisi yksittäisiä seurakuntia parempi ja joihin se voisi saada taloudellista tukea kirkon ulkopuolelta.

Selvityksessä on hyvä esittää myös kokonaan uusia malleja lapsi- ja nuorisotyön järjestämiseksi siten, että myös perheet huomioidaan.

Selvityksen tulee sisältää konkreettisia toimenpiteitä.

26. marraskuuta 2024

Aleksander Roszczenko
Sivistysvaliokunnan puheenjohtaja

Elina Lehmuskoski
Sihteeri

Talousvaliokunnan lausunto

Asia 17. Kirkolliskokousaloite Suomen ortodoksisen kirkon parissa tehtävän lapsi- ja nuorisotyön linjausten ja tulevaisuuden näkömien selvittämisestä

Talousvaliokunta kuuli kirkon kasvatus- ja koulutuspäällikkö Antti Räsästä ja toteaa lausuntonaan, että tehtävä selvitys palvelee kirkon keskeistä ydintehtävää, lapsi- ja nuorisotyötä. Koska tehtävä selvitys on verrattain laaja ja pitää sisällään monia eri ulottuvuuksia, talousvaliokunta katsoo, että aloitteessa esitetty 3 000 euron määräraha on perusteltu.

Päätös:

Asia jätettiin pöydälle.

Asia 18. Kirkolliskokousaloite työryhmän perustamisesta kansainvälisen kirkkopoliittikan seuraamiseen.

Sivistysvaliokunnan mietintö

Valiokuntien lausunnot

Valiokunta pyysi ja sai lausunnon hallintovaliokunnalta.

Päätösesitys

Sivistysvaliokunta esittää kirkolliskokoukselle aloitteen hylkäämistä.

Päätöksen perustelut

Kansainväliset suhteet Suomen ortodoksisessa kirkossa hoitaa piispainkokous, jolla on mahdollisuus tarvittaessa kutsua avukseen piispainkokouksen työjärjestyksessä (6.4 §) mainittu kansainvälisten yhteyksien toimikunta, jonka tuottamaa tietoa voidaan jakaa myös laajemmin kirkon piirissä. On tärkeää, että kirkkoon kohdistuva vahingollinen informaatiovaikuttaminen tunnistetaan ja siihen reagoidaan asian vaatimalla tavalla.

26. marraskuuta 2024

Aleksander Roszczenko
Sivistysvaliokunnan puheenjohtaja

Elina Lehmuskoski
Sihteeri

Hallintovaliokunnan lausunto

Asia 18. Kirkolliskokousaloite työryhmän perustamisesta kansainvälisen kirkkopoliitiikan seuraamiseen.

Kansainvälisen kirkkopoliitiikan seuraaminen on tärkeää, mutta siihen ei kirkolliskokouksen päätöksellä ole syytä perustaa työryhmää. Yleisellä tasolla kirkon ulkomaansuhteista vastaa piispainkokous arkkipiispan johdolla. Piispainkokouksella on työjärjestyksensä perustella tarvittaessa kutsua avukseen kirkon kansainvälisten yhteyksien toimikunta (piispainkokouksen työjärjestys 6.4).

Hallintovaliokunta näkee tärkeäksi, että kirkkoon kohdistuva informaatiovaikuttaminen tunnistetaan ja siihen tarpeen mukaan reagoidaan eri tasoilla.

26. marraskuuta 2024

Pirjo Halonen
Hallintovaliokunnan puheenjohtaja

Tapio Tiimonen
Sihteeri

Päätös:

Asia jätettiin pöydälle.

Lakivaliokunta

Asia 12. Kirkollishallituksen selvitys kirkolliskokoukselle: Ortodoksisesta kirkosta annetun lain sekä kirkkojärjestyksen uudistushankkeen jatkaminen

Lakivaliokunnan mietintö

Päätösesitys

Lakivaliokunta esittää, että kirkolliskokous ei tällä kirkolliskokouskaudella edistä lainsäädännön kokonaisuudistusta nyt olemassa olevan tiedon ja pohjamateriaalin perusteella. Sen sijaan välttämättömät säännösmuutokset tai -lisäykset valmistellaan yhdessä valtioneuvoston ja muiden tarvittavien yhteistyötahojen kanssa.

Päätöksen perustelut

Lakivaliokunta pitää tarkoituksenmukaisena, että uuden arkkipiispan johdolla käydään keskusteluja kirkon tehtävästä ja hallinnollisesta rakenteesta. Tämän keskustelun pohjalta voi myöhemmin määritellä lainsäädännön muutostarpeita.

26. marraskuuta 2024

Elina Palola
Lakivaliokunnan puheenjohtaja

Siiri Klubb
Sihteeri

Päätös:

Asia jätettiin pöydälle.

Asia 22. Kirkolliskokousaloite Kolttasaamelaisten edustus kirkon päättävissä elimissä

Lakivaliokunnan mietintö

Päätösesitys

Lakivaliokunta esittää kirkolliskokoukselle, että aloite hylätään vastoin kirkollishallituksen esitystä.

Päätöksen perustelut

Lakivaliokunta esittää kantanaan, että kolttasaamelaisten edustus kirkon päättävissä elimissä on turvattava. Asiaan kuitenkin vaikuttavat monet kolttasaamelaisten itsehallintoon, perustuslakiin ja kansainvälisiin sopimuksiin liittyvät kysymykset, joita valmistelussa ei vielä ole otettu riittävästi huomioon. Kirkolliskokoukselle ei myöskään ole toimitettu kirkollishallituksen esityksessä mainittua kolttien kyläkokouksen lausuntoa.

Asiaan vaikuttaa myös ortodoksisesta kirkosta annetun lain 10 §, jossa säädetään kirkolliskokouksen edustajakiintiöistä. Jos kiintiöitä muutetaan, on muutosten vaikutukset arvioitava perusteellisesti.

Säädökset on valmisteltava yhteistyössä valtioneuvoston, kolttien kyläkokouksen ja ortodoksisen kirkon kesken. Lakivaliokunta esittää pontenaan, että kirkollishallitus käynnistää nämä neuvottelut viivytyksettä.

Lakivaliokunta on kuullut asiassa stueretteja, joiden näkemyksen mukaan asia on tärkeä. Lakivaliokunta kiittää stueretteja arvokkaista huomioista.

26. marraskuuta 2024

Elina Palola
Lakivaliokunnan puheenjohtaja

Siiri Klubb
Sihteeri

Päätös:

Asia jätettiin pöydälle.

Asia 29. Kirkollishallituksen esitys kirkolliskokouksen päätökseksi ortodoksisen kirkon kirkkojärjestyksen muuttamisesta

Lakivaliokunnan mietintö

Päätösesitys

Lakivaliokunta esittää kirkolliskokoukselle, että kirkollishallituksen esitys hylätään.

Päätöksen perustelut

Kirkollishallitus esittää, että säännökset olisivat kirkkojärjestyksessä. Lakivaliokunta katsoo, että kyseessä on perustuslain 2 §:ssä tarkoitettu julkisen vallan käyttö, jonka tulee perustua lakiin. Näin ollen sähköisestä kokoustamisesta, sähköisestä päätöksenteosta sekä poikkeusoloja koskevista säännöksistä on säädettävä lain tasolla.

Kun lakiin on lisätty valtuutuslainsäädännökset, menettelystä voidaan tarkemmin säätää kirkkojärjestyksessä.

26. marraskuuta 2024

Elina Palola
Lakivaliokunnan puheenjohtaja

Siiri Klubb
Sihteeri

Päätös:

Asia jätettiin pöydälle.

Hallintovaliokunta**Asia 8. Kirkon ympäristöohjeiston päivitys****Hallintovaliokunnan mietintö****Valiokuntien lausunnot**

Valiokunta kuuli metropoliitta Eliaa, palvelukeskuksen johtaja Jari Rönkköä ja kirkon tiedottaja Maria Hattusta sekä lakivaliokunnan puheenjohtaja Elina Palolaa.

Päätösesitys

Kirkollishallituksen esitystä ympäristöohjeiston korvaamista esitetyillä toimenpidesuosituksilla ei voida tässä muodossa hyväksyä. Asia lähetetään uudelleenvalmisteluun.

Uudessa valmistelussa tulee huomioida vuoden 2009 ympäristöohjeiston lisäksi 2023 kirkolliskokouksen asiaa koskeva päätös (seurantamittarit, pitkän linjan vihreän siirtymän strategiset tavoitteet sekä suunnitelma käyttöönnotosta) ja sen pohjalta tehty selvitys. Tavoitteet ja mittarit määritellään nykytilanteen mahdollistamalla tarkkuudella.

Päätöksen perustelut

Hallintovaliokunta kiittää tehdystä selvitystyöstä, joka antaa hyvän pohjan asian jatkovalmistelulle. Seurakuntien tulee joka tapauksessa jatkaa ympäristötoimien kehittämistä. Seurakuntia suositellaan nimeämään ympäristötoimikunta tai muu vastuutaho (esimerkiksi kiinteistölautakunta), joka vastaa seurakunnan ympäristöohjeen laatimisesta ja toimeenpanemisesta. Ympäristötyön tarkastelu suositellaan lisättäväksi osaksi seurakunnantarkastusta.

Etäkokousmahdollisuuden vieminen kirkkoa koskevaan lainsäädäntöön on kannatettavaa. Sitä ennen kirkollishallitus antaa ohjeistusta asiassa.

26. marraskuuta 2024

Pirjo Halonen
Hallintovaliokunnan puheenjohtaja

Tapio Tiimonen
Sihteeri

Päätös:

Asia jätettiin pöydälle.

6. II Käsittely**Talousvaliokunta****Asia 19. Kirkolliskokousaloite rahoitus monikulttuurista tapahtumakokonaisuutta ja juhlakirjaa varten****Talousvaliokunnan mietintö**

Valiokuntien lausunnot

Valiokunta ei pyytänyt asiasta lausuntoja.

Päätösesitys

Talousvaliokunta yhtyy kirkollishallituksen esitykseen, että kirkolliskokous päättää hylätä aloitteen rahoituksen myöntämisestä monikulttuurista tapahtumakokonaisuutta ja juhla kirjaa varten.

Päätöksen perustelut

Hanke on arvokas ja sen tavoitteet ovat tärkeitä. Nykyinen tiukka taloustilanne ja valtionavustuksen leikkaus pakottavat kirkon tarkkaan harkintaan varojen käytössä. Kirkon taloudelliset resurssit ovat rajalliset, ja niitä on priorisoitava lakisääteisiin tehtäviin ja sellaisiin hankkeisiin, jotka ovat välttämättömiä kirkon perustehtävien hoitamiseksi.

Kirkko toimii tasapuolisesti kaikkia seurakuntia kohtaan, eikä yksittäisiä seurakuntien tapahtumia tueta. Mikäli linjaa tässä suhteessa muutetaan, niin vastaavia hankkeita voidaan joutua tukemaan tasapuolisuuden näkökulmasta myös muiden seurakuntien osalta.

26. marraskuuta 2024

Teo Merras
Talousvaliokunnan puheenjohtaja

Mikael Honkaselkä
Sihteeri

Päätös:

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

7. Päätös seuraavan täysistunnon ajankohdasta

Kuudes täysistunto päätettiin pitää 27.11.2024 klo 10.00.

8. Ilmoitusasiat

Ei ollut.

9. Loppurukous

Loppurukouksena laulettiin ”*Totisesti on kohtuullista*”.

10. Istunnon päättäminen

Puheenjohtaja päätti viidennen istunnon klo 18.24.

Täysistunnon päätyttyä arkkipiispa ehdokkaiden suljettu haastattelu (Asialistalle lisätty asia 30).

Kirkolliskokouksen VI täysistunto 27. marraskuuta 2024 klo 10.00–10.39

1. Alkurukous

Alkurukouksena laulettiin ”Taivaallinen kuningas”. Puheenjohtajan toiminut Rauno Pietarinen avasi kuudennen täysistunnon.

2. Läsnäolijoiden toteaminen

Kirkolliskokouksen lakimies Jouni Heino toimitti nimenhuudon. Todettiin, että edustajat tai heidän varahenkilönsä olivat paikalla. **Liite 1.**

3. Esityslistan hyväksyminen

Esityslista hyväksyttiin. **Liite 34.**

4. I Käsittely

Sivistysvaliokunta

Sivistysvaliokunnan mietintö

Asia 13. Kirkolliskokousaloite naisdiakonaatin mahdollisuudesta sekä naisten kirkollisesta asemasta.

Valiokuntien lausunnot

Valiokunta ei pyytänyt asiassa lausuntoja.

Valiokunta kuuli asiassa Tallinnan ja koko Viron metropoliitta Stefanosta, tohtori Elsi Takalaa ja Filantropia ry:n toiminnanjohtaja Riina Nguyenia.

Päätösesitys

Sivistysvaliokunta esittää kirkolliskokoukselle, että aloite hyväksytään kirkollishallituksen esityksen mukaisesti.

Päätöksen perustelu

Keskustelua naisten mahdollisuuksista toimia erilaisissa kirkollisissa palvelutehtävissä käydään jo nyt Suomen ortodoksisen kirkon piirissä. Avoin keskustelu palvelee kirkon etua. Perustettavan työryhmän tulee huomioida asiasta jo olemassa oleva tutkimusaineisto ja laatia piispainkokouksen päätöksenteon tueksi julkinen loppuraportti toukokuun 2025 loppuun mennessä. Kyseinen raportti toimitetaan myös kesäkuussa 2025 kokoontuvalle kirkolliskokousseminaarille.

27. marraskuuta 2024

Aleksander Roszczenko
Sivistysvaliokunnan puheenjohtaja

Elina Lehmuskoski
Sihteeri

Päätös

Asia jätettiin pöydälle.

Sivistysvaliokunnan mietintö

Asia 15. Kaksi kirkolliskokousaloitetta kirkon katekumeeniopetuksen yhdenmukaistamiseksi ja tehostamiseksi sekä määrärahan myöntämiseksi katekumeeniopetuksen ja sisälähetyksen tarpeisiin tuotettavan teoksen ja opetusmateriaalin tuottamiseen.

Valiokuntien lausunnot

Valiokunta pyysi ja sai asiassa lausunnon talousvaliokunnalta.

Päätösesitys

Sivistysvaliokunta esittää, että kirkolliskokous hyväksyy aloitteen perusteluissa esitetystä muodosta.

Päätöksen perustelut

Katekumeeniopetuksen ja sisälähetyksen näkökulmasta on tarvetta tällaiselle materiaalille. Ortodoksisten Pappien liiton toimittamaan kirjaan sisältyvä opetussuunnitelma hyväksytetään piispainkokouksella. Opetussuunnitelma laaditaan yhteistyössä asiantuntijoiden kanssa, mutta erillistä työryhmää ei perusteta.

27. marraskuuta 2024

Aleksander Roszczenko
Sivistysvaliokunnan puheenjohtaja

Elina Lehmuskoski
Sihteeri

Talousvaliokunnan lausunto

Asia 15. Kaksi kirkolliskokousaloitetta kirkon katekumeeniopetuksen yhdenmukaistamiseksi ja tehostamiseksi sekä määrärahan myöntämiseksi katekumeeniopetuksen ja sisälähetyksen tarpeisiin tuotettavan teoksen ja opetusmateriaalin tuottamiseen

Talousvaliokunta toteaa lausuntonaan, että talousarvioon on varattu 15 000 euroa kirjan ja oppimateriaalin tuottamiseen ja 2 000 euroa työryhmän kuluihin. Kirkollishallitus voi harkintansa mukaan käyttää koko 17 000 euron määrärahan hankkeen kuluihin, koska hankkeelle varatun määrärahan kokonaissumma ei muutu.

26. marraskuuta 2024

Teo Merras
Talousvaliokunnan puheenjohtaja

Mikael Honkaselkä
Sihteeri

Päätös

Asia jätettiin pöydälle.

Asia 24. Kirkolliskokousaloite hallinnon kehittämisestä normaalioloissa ja poikkeusoloihin varautumisesta

Lakivaliokunnan mietintö

Valiokuntien lausunnot

Valiokunta pyysi ja sai lausunnon hallintovaliokunnalta.

Päätösesitys

Lakivaliokunta esittää, että kirkolliskokous ei tällä kirkolliskokouskaudella toteuta säädösmuutoksia, joita hallinnon kokonaisuudistus vaatisi.

Lakivaliokunta esittää kirkolliskokoukselle, että aloitteen poikkeusoloja koskevat säädösmuutosasiat käsitellään asian 29 yhteydessä, josta lakivaliokunta on laatinut mietinnön.

Päätöksen perustelut

On tarkoituksenmukaista, että uuden arkkipiispan johdolla käydään keskusteluja kirkon tehtävästä ja hallinnollisesta rakenteesta. Tämän keskustelun pohjalta on tarpeen myöhemmin määritellä mahdollisen hallinnon kokonaisuudistuksen ja sen edellyttämien säädösmuutosten tarve.

26. marraskuuta 2024

Elina Palola
Lakivaliokunnan puheenjohtaja

Siiri Klubb
Sihteeri

Hallintovaliokunnan lausunto

Asia 24 b. Kirkolliskokousaloite hallinnon kehittämistä normaalioloissa ja poikkeusoloihin varautumisesta

Hallintovaliokunnan näkemyksen mukaan, mikäli Suomen ortodoksinen kirkko haluaa säilyä autonomisena paikalliskirkkona, tulee kolme hiippakuntaa säilyttää.

Hiippakuntien työnjakoa on syytä tarkastella kestävä talouden ja muiden resurssien käytön kannalta. Yhteistyötä hiippakuntien kesken sekä hiippakuntien ja katedraaliseurakuntien välillä tulee edistää tavoitteena taloudelliset säästöt ja päällekkäisen työn vähentäminen.

26. marraskuuta 2024

Pirjo Halonen
Hallintovaliokunnan puheenjohtaja

Tapio Tiimonen
Sihteeri

Päätös

Asia jätettiin pöydälle.

5. II Käsittely

Talousvaliokunta

Asia 7. Taloustyöryhmän raportti keskusrahastomaksuista

Talousvaliokunnan mietintö

Valiokuntien lausunnot

Talousvaliokunta kuuli kirkon palvelukeskuksen johtaja Jari Rönkköä ja talouspäällikkö Henna Mynttistä.

Päätösesitys

Talousvaliokunta esittää, että kirkolliskokouksen vuonna 2014 tekemä päätös keskusrahastomaksujen määräytymisperusteista kumotaan, eikä keskusrahastomaksun laskentaperusteita muuteta.

Talousvaliokunta pitää tärkeänä kirkolliskokouksen päätösten välitöntä toimeenpanemista. Mikäli kirkollishallitus ei katso voivansa toimeenpanna päätöstä, tulee siitä raportoida perusteluineen kirkolliskokoukselle ja tuoda asia uudelleen käsittelyyn.

Päätöksen perustelut

Talousvaliokunta ymmärtää seurakuntien lisääntyviä taloudellisia velvoitteita ja niiden huolen kiinteistöjen korjausvelan kasvusta ja korjauksiin varautumisesta. Talousvaliokunta pitää tärkeänä sitä, että kirkon keskusrahaston tuloista päätettäessä keskusrahastomaksujen perusteet ovat kaikille seurakunnille samat ja riittävän selkeästi määritellyt. Tämä osaltaan auttaa seurakuntia parhaiten varautumaan tuleviin korjauksiin. Kirkon täytyy ottaa huomioon keskusrahaston tulojen vähentymiseen liittyvät riskit.

Kirkkojärjestyksen perusteluissa mainitaan, että keskusrahastomaksun perusteena olevat pääomatulolajit pyritään huomioimaan keskenään mahdollisimman yhteismitallisesti. Tästä johtuen vuokra- ja metsätuloista ehdotetaan huomioitavaksi 70 prosenttia. Näin vuokra- ja metsänmyyntituloa määriteltäessä tulee huomioitua ne keskimääräiset kulut, joita ei ole muista pääomatuloista.

Vuokratuloista kannetun keskusrahastomaksun osuus vuonna 2024 on arvioitu olevan yhteensä 346 280 euroa, josta 202 639 euroa tulee Helsingin seurakunnan maksamasta keskusrahastomaksusta. Seurakuntiin palautui peruskorjaus- ja konservointiavustuksina vuonna 2023 noin 270 000 euroa. Lisäksi keskushallinto tarjoaa seurakunnille kirkon kiinteistöpäällikön ja johtavan konservaattorin palveluita.

Korjausvelkaan liittyviä haasteita ei ratkaista muuttamalla keskusrahastomaksun määräytymisperusteita. Muutoksista maksun perusteisiin seuraisi enemmän hallinnollista työtä, kun mitä hyötyjä siitä olisi saatavissa. Mikäli vuokratulojen määräytymisperusteita muutetaan, keskusrahastomaksuihin syntyy noin 340 000 euron vaje (vuoden 2025 arvion mukaan). Kun huomioidaan myös valtionavustuksen pieneneminen, vajeen suuruus on jo 700 000 euroa. Rahoitusvajeen paikkaamiseksi tarvittaisiin keskusrahastomaksun korottamista muilta osin.

Kirkollishallitus päätti 21.10.2024 pidetyssä kokouksessaan asiakohdassa §103 Taloustyöryhmän raportti, että ”selvitetään laskelmin vuoden 2014 kirkolliskokouksen keskusrahastomaksun määräytymisen perusteista tekemän päätöksen vaikutukset kiinteistöjen vuokratuotoista kannettavaan keskusrahastomaksuun kuluvalta ja edelliseltä vuodelta”.

Laskelman tuottaminen kirkollishallituksen päätöksen mukaisesti vaatisi yksiselitteisen määritelmän, mitä kuluja ja eriä nettotuottomenetelmään laskettaessa otetaan huomioon.

Toiseksi se vaatisi järjestelmän, johon kiinteistö/huoneistokohtaiset tiedot olisi kerätty ja josta ne olisivat helposti raportoitavissa. Vuokrakohteita voi joillakin seurakunnille olla kymmenittäin eikä kirjanpitojärjestelmää ole suunniteltu ko. seurantaa varten. Seurantatietojen kerääminen ja tallentaminen työllistäisi seurakuntien henkilöstöä keskushallinnon lisäksi.

Tuottoarvomenetelmä on vuokratiloja sisältävän rakennuksen/kiinteistön markkina-arvon määrittämisessä käytettävä laskentaperiaate, joka ei sovellu sellaisenaan vuokratulojen nettotulon selvittämiseen.

Kirkolta puuttuvat päätökset siitä, miten kiinteistöjen nettotulot lasketaan. Tällaisessa päätöksessä pitäisi määrittää yhtälön kaikkien muuttujien sisältö. Muuttujien arvojen laskeminen on joka tapauksessa aikaa vievää, koska tiedot täytyy koota monista lähteistä, eivätkä ne ole yhteismitallisia.

26. marraskuuta 2024

Teo Merras
Talousvaliokunnan puheenjohtaja

Mikael Honkaselkä
Sihteeri

Vastaesitys

Asia 7 Taloustyöryhmän raportti keskusrahastomaksuista

Päätösesitys

Keskusrahastomaksun määräytymisen perusteet ja niitä koskevien päätösten soveltaminen selvitetään ja muutostarpeet arvioidaan perusteellisesti vuoden 2023 kirkolliskokouksen päätöksen ja sen taustalla olevan aloitteen mukaisesti. Selvitys tulee tuoda vuoden 2025 kirkolliskokouksen käsiteltäväksi.

Perustelut

Taloustyöryhmän raportin johtopäätöksissä todetaan: ”Muuttamalla keskusrahastomaksun perusteita ei ratkaista seurakuntien korjausvelkaan liittyviä haasteita. Muutoksista maksun perusteisiin seuraisi enemmän hallinnollista työtä, kun mitä hyötyjä siitä olisi saatavissa.” Näitä väitteitä ei kuitenkaan raportissa ole perusteltu. Jotta asiassa voitaisiin tehdä tietoon perustuva päätös, täytyy asia ensin selvittää, eikä vain todeta, että asia on mahdoton selvittää. Selvitykseen liittyvä käsitteistö on tarkemmin määriteltävissä selvityksen vaatimalla tarkkuudella, esimerkiksi netto- ja bruttotulojen käsitteet voivat olla kirkon itsensä määriteltävissä.

Palvelukeskuksen taloustoimiston antamissa tiedoissa todetaan, että keskusrahastomaksujen määräytymisen perusteiden muuttaminen johtaisi 340 000 euron vajeeseen. Kuitenkin toisaalla todetaan, ettei näitä keskusrahastomaksujen määräytymisen muuttumisen taloudellisia vaikutuksia ole mahdollista laskea.

Tämä mahdollinen rahasumma ei suinkaan olisi pois kirkon toiminnasta. Päinvastoin se jäisi seurakuntien käyttöön kirkon ydintoimintojen toteuttamista sekä muita seurakuntien tärkeimmiksi katsomia tarkoituksia varten.

Lisäksi todettakoon, että kirkollishallituksella ei ole valtuuksia päättää olla toimeenpanematta kirkolliskokouksen päätöksiä.

Heinävedellä Valamon luostarissa 26.11.2024

Jefim Brodkin
kirkolliskokousedustaja

Päätös

Vastaesitystä kannatettiin.

Suoritettiin äänestys, jossa valiokunnan esitystä kannatettiin sanomalla JAA ja vastaesitystä sanomalla EI. Äänestyksessä annettiin 19 JAA ääntä ja 15 EI ääntä, 1 tyhjä.

Hyväksyttiin talousvaliokunnan päätösesityksen mukaisesti.

Sivistysvaliokunta

Asia 16. Kirkolliskokousaloite koltansaamenkielisten jumalanpalvelustekstien ja Raamatun tekstien käännösten tekemiseen, tarkastamiseen ja julkaisemiseen vuosina 2025—2027 osoitettavasta 27.000 euron määrärahasta.

Sivistysvaliokunnan mietintö

Valiokuntien lausunnot

Valiokunta pyysi ja sai lausunnon talousvaliokunnalta.

Päätösesitys

Sivistysvaliokunta esittää, että kirkolliskokous hyväksyy aloitteen kirkollishallituksen esittämässä muodossa.

Päätöksen perustelut

Kirkollishallitus esittää määrärahasi 25 000 euroa. Määräraha osoitetaan Pohjois-Suomen ortodoksiselle seurakunnalle, joka hallinnoi käännöstyötä.

Määräraha käytetään seuraavan työsuunnitelman mukaisesti:

- Psalmtarin ja suurten juhlien epistola- ja evankeliumitekstien taitto ja julkaiseminen.
- Hautauksen, kasteen, avioliittoon vihkimisen ja muiden toimitusten kääntäminen, tarkastaminen, taitto ja julkaiseminen.
- Aikaisemmin käännettyjen tekstien päivittäminen ja painattaminen.

Vuoden 2021 päätöksen mukainen käännöstyö on lähtenyt hyvin käyntiin. Uudella päätöksellä varmistetaan, että käännöstyötä voidaan jatkaa ja laajentaa, jotta kaikki tarvittavat jumalanpalvelustekstit saadaan käännettyä ja julkaistua koltansaamen kielellä. Käännöstyössä pyritään yhteistyöhön Piplia-seuran kanssa.

26. marraskuuta 2024

Aleksander Roszczenko
Sivistysvaliokunnan puheenjohtaja

Elina Lehmuskoski
Sihteeri

Talousvaliokunnan lausunto

Asia 16. Kirkolliskokousaloite koltansaamenkielisten jumalanpalvelustekstien ja Raamatun tekstien käännösten tekemiseen, tarkastamiseen ja julkaisemiseen vuosina 2025—2027 osoitettavasta 27.000 euron määrärahasta

Talousvaliokunta yhtyy lausunnossaan kirkollishallituksen esitykseen, jossa esitetään varattavaksi yhteensä 25 000 euron määräraha vuosille 2025—2027. Määräraha käytetään seuraavan työsuunnitelman mukaisesti:

- Hautauksen, kasteen, avioliittoon vihkimisen ja muiden toimitusten kääntäminen, tarkastaminen, taitto ja julkaiseminen.
- Psalmtarin ja suurten juhlien epistola- ja evankeliumitekstien taitto ja julkaiseminen.
- Aikaisemmin käännettyjen tekstien päivittäminen ja painattaminen.

25. marraskuuta 2024

Teo Merras
Talousvaliokunnan puheenjohtaja

Mikael Honkaselkä
Sihteeri

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Asia 17. Kirkolliskokousaloite Suomen ortodoksisen kirkon parissa tehtävän lapsi- ja nuorisotyön linjausten ja tulevaisuuden näkymien selvittämisestä.**Sivistysvaliokunnan mietintö****Valiokuntien lausunnot**

Valiokunta pyysi ja sai lausunnon talousvaliokunnalta.

Valiokunta kuuli asiassa kirkon kasvatus- ja koulutuspäällikkö Antti Räsästä.

Päätösesitys

Sivistysvaliokunta esittää, että kirkolliskokous hyväksyy aloitteen.

Päätöksen perustelut

Selvityksen laati kirkon kasvatus- ja koulutuspäällikkö kirkollishallituksen johdolla siten, että tuloksia on käytettävissä vuoden 2025 kirkolliskokousseminaarissa ja selvitys valmistuu elokuun loppuun 2025 mennessä.

Selvitystä varten kuullaan kirkon lapsi- ja nuorisotyön ammattilaisia ja tarvittaessa muita asiaan liittyviä tahoja. Tarvittava työaikaresurssi varataan kasvatus- ja koulutuspäällikölle, lisäksi varataan 3000 euroa muihin mahdollisiin kuluihin.

Kirkolliskokous linjaa selvitystyön pohjaksi seuraavaa:

Selvityksessä on hyvä etsiä kirkollisen lapsi- ja nuorisotyön yhteyksiä muun muassa ympäristökasvatukseen, diakoniaan, kansainväliseen ortodoksiaan ja ekumeeniseen liikkeeseen.

Lapsi- ja nuorisotyö ovat aina kunkin seurakunnan vastuulla. Mahdollinen seurakunta- ja hiippakuntarajat ylittävä toimija ei voi ottaa seurakuntien vastuuta niiden perustehtävän suorittamisesta. Selvitys voi kuitenkin pohtia tehtäviä, joiden toteuttamisessa tuollainen toimija olisi yksittäisiä seurakuntia parempi ja joihin se voisi saada taloudellista tukea kirkon ulkopuolelta.

Selvityksessä on hyvä esittää myös kokonaan uusia malleja lapsi- ja nuorisotyön järjestämiseksi siten, että myös perheet huomioidaan.

Selvityksen tulee sisältää konkreettisia toimenpiteitä.

26. marraskuuta 2024

Aleksander Roszczenko
Sivistysvaliokunnan puheenjohtaja

Elina Lehmuskoski
Sihteeri

Talousvaliokunnan lausunto**Asia 17. Kirkolliskokousaloite Suomen ortodoksisen kirkon parissa tehtävän lapsi- ja nuorisotyön linjausten ja tulevaisuuden näkymien selvittämisestä**

Talousvaliokunta kuuli kirkon kasvatus- ja koulutuspäällikkö Antti Räsästä ja toteaa lausuntonaan, että tehtävä selvitys palvelee kirkon keskeistä ydintehtävää, lapsi- ja nuorisotyötä. Koska tehtävä selvitys on verrattain laaja ja pitää sisällään monia eri ulottuvuuksia, talousvaliokunta katsoo, että aloitteessa esitetty 3 000 euron määräraha on perusteltu.

26. marraskuuta 2024

Teo Merras
Talousvaliokunnan puheenjohtaja

Mikael Honkaselkä
Sihteeri

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Asia 18. Kirkolliskokousaloite työryhmän perustamisesta kansainvälisen kirkkopoliitiikan seuraamiseen.

Sivistysvaliokunnan mietintö

Valiokuntien lausunnot

Valiokunta pyysi ja sai lausunnon hallintovaliokunnalta.

Päätösesitys

Sivistysvaliokunta esittää kirkolliskokoukselle aloitteen hylkäämistä.

Päätöksen perustelut

Kansainväliset suhteet Suomen ortodoksisessa kirkossa hoitaa piispainkokous, jolla on mahdollisuus tarvittaessa kutsua avukseen piispainkokouksen työjärjestyksessä (6.4 §) mainittu kansainvälisten yhteyksien toimikunta, jonka tuottamaa tietoa voidaan jakaa myös laajemmin kirkon piirissä. On tärkeää, että kirkkoon kohdistuva vahingollinen informaatiovaikuttaminen tunnistetaan ja siihen reagoidaan asian vaatimalla tavalla.

26. marraskuuta 2024

Aleksander Roszczenko
Sivistysvaliokunnan puheenjohtaja

Elina Lehmuskoski
Sihteeri

Hallintovaliokunnan lausunto

Asia 18. Kirkolliskokousaloite työryhmän perustamisesta kansainvälisen kirkkopoliitiikan seuraamiseen.

Kansainvälisen kirkkopoliitiikan seuraaminen on tärkeää, mutta siihen ei kirkolliskokouksen päätöksellä ole syytä perustaa työryhmää. Yleisellä tasolla kirkon ulkomaansuhteista vastaa piispainkokous arkkipiispan johdolla. Piispainkokouksella on työjärjestyksensä perustella tarvittaessa kutsua avukseen kirkon kansainvälisten yhteyksien toimikunta (piispainkokouksen työjärjestys 6.4).

Hallintovaliokunta näkee tärkeäksi, että kirkkoon kohdistuva informaatiovaikuttaminen tunnistetaan ja siihen tarpeen mukaan reagoidaan eri tasoilla.

26. marraskuuta 2024

Pirjo Halonen
Hallintovaliokunnan puheenjohtaja

Tapio Tiimonen
Sihteeri

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Lakivaliokunta**Asia 12. Kirkollishallituksen selvitys kirkolliskokoukselle: Ortodoksisesta kirkosta annetun lain sekä kirkkojärjestyksen uudistushankkeen jatkaminen****Lakivaliokunnan mietintö****Päätösesitys**

Lakivaliokunta esittää, että kirkolliskokous ei tällä kirkolliskokouskaudella edistä lainsäädännön kokonaisuudistusta nyt olemassa olevan tiedon ja pohjamateriaalin perusteella. Sen sijaan välttämättömät säännösmuutokset tai -lisäykset valmistellaan yhdessä valtioneuvoston ja muiden tarvittavien yhteistyötahojen kanssa.

Päätöksen perustelut

Lakivaliokunta pitää tarkoituksenmukaisena, että uuden arkkipiispan johdolla käydään keskusteluja kirkon tehtävästä ja hallinnollisesta rakenteesta. Tämän keskustelun pohjalta voi myöhemmin määritellä lainsäädännön muutostarpeita.

26. marraskuuta 2024

Elina Palola
Lakivaliokunnan puheenjohtaja

Siiri Klubb
Sihteeri

Päätös

Ioannis Lampropoulos teki vastaesityksen, mutta veti sittemmin vastaesityksensä pois.

Hyväksyttiin lakivaliokunnan esityksen mukaisesti.

Asia 22. Kirkolliskokousaloite Kolttasaamelaisten edustus kirkon päättävissä elimissä**Lakivaliokunnan mietintö****Päätösesitys**

Lakivaliokunta esittää kirkolliskokoukselle, että aloite hylätään vastoin kirkollishallituksen esitystä.

Päätöksen perustelut

Lakivaliokunta esittää kantanaan, että kolttasaamelaisten edustus kirkon päättävissä elimissä on turvattava. Asiaan kuitenkin vaikuttavat monet kolttasaamelaisten itsehallintoon, perustuslakiin ja kansainvälisiin sopimuksiin liittyvät kysymykset, joita valmistelussa ei vielä ole otettu riittävästi huomioon. Kirkolliskokoukselle ei myöskään ole toimitettu kirkollishallituksen esityksessä mainittua kolttien kyläkokouksen lausuntoa.

Asiaan vaikuttaa myös ortodoksisesta kirkosta annetun lain 10 §, jossa säädetään kirkolliskokouksen edustajakiintiöistä. Jos kiintiöitä muutetaan, on muutosten vaikutukset arvioitava perusteellisesti.

Säädökset on valmisteltava yhteistyössä valtioneuvoston, kolttien kyläkokouksen ja ortodoksisen kirkon kesken. Lakivaliokunta esittää pontenaan, että kirkollishallitus käynnistää nämä neuvottelut viivytyksettä.

Lakivaliokunta on kuullut asiassa stueretteja, joiden näkemyksen mukaan asia on tärkeä. Lakivaliokunta kiittää stueretteja arvokkaista huomioista.

26. marraskuuta 2024

Elina Palola
Lakivaliokunnan puheenjohtaja

Siiri Klubb
Sihteeri

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Asia 29. Kirkollishallituksen esitys kirkolliskokouksen päätökseksi ortodoksisen kirkon kirkkojärjestyksen muuttamisesta

Lakivaliokunnan mietintö

Päätösesitys

Lakivaliokunta esittää kirkolliskokoukselle, että kirkollishallituksen esitys hylätään.

Päätöksen perustelut

Kirkollishallitus esittää, että säännökset olisivat kirkkojärjestyksessä. Lakivaliokunta katsoo, että kyseessä on perustuslain 2 §:ssä tarkoitettu julkisen vallan käyttö, jonka tulee perustua lakiin. Näin ollen sähköisestä kokoustamisesta, sähköisestä päätöksenteosta sekä poikkeusoloja koskevista säännöksistä on säädettävä lain tasolla.

Kun lakiin on lisätty valtuutussäännökset, menettelystä voidaan tarkemmin säätää kirkkojärjestyksessä.

26. marraskuuta 2024

Elina Palola
Lakivaliokunnan puheenjohtaja

Siiri Klubb
Sihteeri

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Hallintovaliokunta

Asia 8. Kirkon ympäristöohjeiston päivitys

Hallintovaliokunnan mietintö

Valiokuntien lausunnot

Valiokunta kuuli metropoliitta Eliaa, palvelukeskuksen johtaja Jari Rönkköä ja kirkon tiedottaja Maria Hattusta sekä lakivaliokunnan puheenjohtaja Elina Palolaa.

Päätösesitys

Kirkollishallituksen esitystä ympäristöohjeiston korvaamista esitetyillä toimenpidesuosituksilla ei voida tässä muodossa hyväksyä. Asia lähetetään uudelleenvalmisteluun.

Uudessa valmistelussa tulee huomioida vuoden 2009 ympäristöohjeiston lisäksi 2023 kirkolliskokouksen asiaa koskeva päätös (seurantamittarit, pitkän linjan vihreän siirtymän strategiset tavoitteet sekä suunnitelma käyttöönnotosta) ja sen pohjalta tehty selvitys. Tavoitteet ja mittarit määritellään nykytilanteen mahdollistamalla tarkkuudella.

Päätöksen perustelut

Hallintovaliokunta kiittää tehdystä selvitystyöstä, joka antaa hyvän pohjan asian jatkovalmistelulle.

Seurakuntien tulee joka tapauksessa jatkaa ympäristötoimien kehittämistä. Seurakuntia suositellaan nimeämään ympäristötoimikunta tai muu vastuutaho (esimerkiksi kiinteistölautakunta), joka vastaa seurakunnan ympäristöohjeen laatimisesta ja toimeenpanemisesta. Ympäristötyön tarkastelu suositellaan lisättäväksi osaksi seurakunnantarkastusta.

Etäkokousmahdollisuuden vieminen kirkkoa koskevaan lainsäädäntöön on kannatettavaa. Sitä ennen kirkollishallitus antaa ohjeistusta asiassa.

26. marraskuuta 2024

Pirjo Halonen
Hallintovaliokunnan puheenjohtaja

Tapio Tiimonen
Sihteeri

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

6. Päätös seuraavan täysistunnon ajankohdasta

Seitsemäs täysistunto päätettiin pitää 27.11.2024 klo 14.00

7. Ilmoitusasiat

Puheenjohtaja muistutti kokousedustajia yörauhasta.

8. Loppurukous

Loppurukouksena laulettiin ”*Totisesti on kohtuullista*”.

9. Istunnon päättäminen

Puheenjohtaja päätti istunnon 10.39.

Kirkolliskokouksen VII täysistunto 27. marraskuuta 2024 klo 14.00–14.16

1. Alkurukous

Alkurukouksena laulettiin ”*Taivaallinen kuningas*”. Puheenjohtaja Tanja Leskinen avasi seitsemännen täysistunnon.

2. Läsnäolijoiden toteaminen

Kirkolliskokouksen lakimies Jouni Heino toimitti nimenhuudon. Todettiin, että kaikki edustajat tai varaedustajat olivat paikalla.

3. Esityslistan hyväksyminen

Esityslista hyväksyttiin. **Liite 35.**

4. I Käsittely

Hallintovaliokunta

Asia 9. Selvitys Suomen ortodoksisen kirkossa vuoden 2021 alussa toimeenpannun seurakuntarakenteen uudistuksen vaikutuksista

Hallintovaliokunnan mietintö

Valiokuntien lausunnot

Valiokunta kuuli asiassa kirkolliskokouksen stueretteja.

Päätösesitys

Kirkollishallituksen esitys hyväksytään seuraavassa muodossa:

Seurakuntarakenteen uudistuksen vaikutusten arviointia tulee jatkaa. Painopisteenä tulee olla kehittämistarpeiden ja parannusehdotusten kartoittaminen seurakunnissa. Jatkotyöskentely tapahtuu kirkollishallituksen johdolla erityisesti seurakuntalaisten näkemykset huomioon ottaen. Työskentelyn tuloksena tulee tehdä konkreettisia toimenpide-ehdotuksia kirkolliskokoukselle 2026.

Päätöksen perustelut

Kiitämme laajasta selvitystyöstä, joka antaa edellytyksiä jatkotyöskentelylle. Kirkon rakenteita ja etenkin seurakuntien toimintaa tulee arvioida ja kehittää jatkuvasti kirkon strategian mukaisesti. Nyt esillä olevassa selvityksessä useita vuoden 2022 kirkolliskokouksen asiassa 10 tehdyssä päätöksessä esitettyjä asioita ei ole riittävässä laajuudessa tuotu esiin. Jatkotyöskentelyssä pyydetään kiinnittämään huomiota erityisesti seuraaviin asioihin:

Vertailtaan seurakuntien erilaisia toiminta-aluemalleja ja kirkkojärjestyksessä määriteltyä kappeliseurakuntamallia. Otetaan kantaa siihen, onko toiminta parantunut verrattuna tilanteeseen ennen liitosta niillä alueilla, jotka olivat ennen itsenäisiä seurakuntia. Selvitetään, miten muutos on vaikuttanut vastaanottajaseurakuntiin. Vertailussa tarkastellaan myös mahdollisia eroja niiden seurakuntien välillä, joissa liitos on tapahtunut ja jossa ei ole tapahtunut liitosta. Ovatko hallinnon tehostamiseen liittyvät tavoitteet toteutuneet?

Tarkastellaan, onko liitoksilla ollut vaikutusta pappien ja muiden seurakunnan työntekijöiden tavoitettavuuteen ja läsnäoloon yhteisössä. Arvioinnissa on selvitettävä, onko muutosta tapahtunut seurakuntalaisten aktiivisuudessa sekä yhteisöllisyyden ja osallisuuden kokemuksissa.

Yhtenä osana jatkotyöskentelyä voi olla Itä-Suomen yliopiston kanssa yhteistyössä laadittava seuraava kirkon barometri.

27. marraskuuta 2024

Pirjo Halonen
Hallintovaliokunnan puheenjohtaja

Tapio Tiimonen
Sihteeri

Päätös

Asia jätettiin pöydälle.

Asia 21. Kirkolliskokousaloite toimivan pyhäkkötoimintamallin luomisesta

Hallintovaliokunnan mietintö

Valiokuntien lausunnot

Valiokunta ei pyytänyt lausuntoja.

Päätösesitys

Aloite hylätään.

Ponsi:

Kirkollishallituksen tulee määritellä pyhäkkökeskeisen toiminnan käsitteet, tavoitteet ja menetelmät yhteistyössä seurakuntien kanssa ja antaa tarvittavaa tukea pyhäkkökeskeisyyden kehittämisessä.

Päätöksen perustelut

Kirkolliskokous yhtyy kirkollishallituksen näkemykseen, että pyhäkkökeskeisyyden edistäminen on tärkeä tavoite. Nykyisin toimivien pyhäkköyhteisöjen toimintaa kartoitetaan käsitteiden, tavoitteiden ja menetelmien tunnistamiseksi. Seurakuntia tuetaan pyhäkkökeskeisen toiminnan kehittämisessä. Kirkollishallitus tukee halukkaita seurakuntia pyhäkkökeskeisen toiminnan pilotoinnissa. Tämä toteutetaan nykyisten säännösten puitteissa. Pilotoinnin tuloksia tulee dokumentoida ja arvioida.

27. marraskuuta 2024

Pirjo Halonen
Hallintovaliokunnan puheenjohtaja

Tapio Tiimonen
Sihteeri

Päätös

Asia jätettiin pöydälle.

Sivistysvaliokunta

Asia 10. Aamun Koitto -lehden konseptin uudistaminen

Sivistysvaliokunnan mietintö

Valiokuntien lausunnot

Valiokunta ei pyytänyt asiassa lausuntoja.

Valiokunta kuuli Aamun Koitto -lehden päätoimittaja Susanna Somppia, kirkon palvelukeskuksen johtaja Jari Rönkköä ja kirkolliskokouksen stueritteja. Valiokunta konsultoi myös talousvaliokunnan puheenjohtaja Teo Merrasta.

Päätösesitys

Sivistysvaliokunta esittää kirkolliskokoukselle kirkollishallituksen esityksen mukaisesti, että painettu ja koteihin jaettava Aamun Koitto muutetaan neljästi vuodessa ilmestyvästä lehdestä kahdesti vuodessa koteihin jaettavaksi aikakauslehdiksi.

Uuteen aikakauslehteen ei enää sisällytetä hiippakuntaliitteitä.

Lapsille ja nuorille suunnatun sisällön mahdollisesta integroimisesta uuteen lehteen päätetään lapsi- ja nuorisotyötä koskevan selvityksen valmistuttua.

Päätöksen perustelut

Muutos merkitsee 120 000 euron säästöä vuonna 2025. Säästöä osoitetaan 36 000 euron lisämääräraha painetun ja verkkolehden sisällön tuotantoon.

Muutos mahdollistaa monipuolisen ja korkeatasoisen sisällön tuottamisen lukijoiden hengellisen elämän tueksi. Julkaisu voi toimia myös kirkon näkyvyyden lisäämisessä.

Jumalanpalveluksista ja muusta toiminnastaan seurakunnat tiedottavat jatkossa itse.

27. marraskuuta 2024

Aleksander Roszczenko
Sivistysvaliokunnan puheenjohtaja

Elina Lehmuskoski
Sihteeri

Päätös

Asia jätettiin pöydälle.

Asia 20. Kirkolliskokousaloite työryhmän perustamisesta kirkon strategian toteuttamiseksi ja imagon parantamiseksi.

Sivistysvaliokunnan mietintö

Valiokuntien lausunnot

Valiokunta pyysi ja sai lausunnon hallintovaliokunnalta.

Päätösesitys

Sivistysvaliokunta esittää, että kirkolliskokous hylkää aloitteen kirkollishallituksen esityksen mukaisesti.

Päätöksen perustelut

Aloitteessa on tarkkanäköisesti tuotu esille kirkon tavoite- ja toimintasuunnitelman käytännön toteuttamiseen liittyvät puutteet ja ongelmat, jotka ovat rakenteellisia ja seurakuntien resursseihin liittyviä. Aloitteen hylkäämisestä huolimatta kirkolliskokous edellyttää kirkollishallituksen pohtivan mahdollistaako kirkon hallintorakenne yhdessä päätettyjen ylätasen tavoitteiden toteutumisen seurakuntatasolla.

27. marraskuuta 2024

Aleksander Roszczenko
Sivistysvaliokunnan puheenjohtaja

Elina Lehmuskoski
Sihteeri

Hallintovaliokunnan lausunto

Asia 20. Kirkolliskokousaloite työryhmän perustamisesta kirkon strategian toteuttamiseksi ja imagon parantamiseksi.

Hallintovaliokunta toteaa, että kirkon hallintorakenne mahdollistaa hyvän hallintotavan toteutumisen.
26. marraskuuta 2024

Pirjo Halonen
Hallintovaliokunnan puheenjohtaja

Tapio Tiimonen
Sihteeri

Päätös

Asia jätettiin pöydälle.

Asia 25. Kirkolliskokousaloite tasa-arvoisen palkitsemisjärjestelmän luomiseksi.

Sivistysvaliokunnan mietintö

Valiokuntien lausunnot

Valiokunta ei pyytänyt asiassa lausuntoja.

Päätösesitys

Sivistysvaliokunta esittää, että kirkolliskokous hyväksyy aloitteen.

Päätöksen perustelut

Kirkon ja seurakuntien työntekijät ovat sitoutuneita tehtäviinsä ja tekevät arvokasta työtä. Oikeudenmukaiselle ja tasapuoliselle palkitsemisjärjestelmälle on tarvetta, koska se kannustaa ja sitouttaa työhön ja vaikuttaa myönteisesti työhyvinvointiin. Palkitsemisjärjestelmän tulee olla sidoksissa henkilön työvuosiin kirkon työntekijänä.

Palkitsemisjärjestelmällä on vaikutusta myös siihen, kuinka houkuttelevana työpaikkana kirkko nähdään.

Palvelukeskus toimittaa raportin ja ehdotuksen palkitsemisjärjestelmästä kirkolliskokoukselle ennen vuoden 2025 kesäkuun kirkolliskokousseminaaria.

27. marraskuuta 2024

Aleksander Roszczenko
Sivistysvaliokunnan puheenjohtaja

Elina Lehmuskoski
Sihteeri

Päätös

Asia jätettiin pöydälle.

5. II Käsittely

Sivistysvaliokunta

Sivistysvaliokunnan mietintö

Asia 13. Kirkolliskokousaloite naisdiakonaatin mahdollisuudesta sekä naisten kirkollisesta asemasta.

Valiokuntien lausunnot

Valiokunta ei pyytänyt asiassa lausuntoja.

Valiokunta kuuli asiassa Tallinnan ja koko Viron metropoliitta Stefanosta, tohtori Elsi Takalaa ja Filantropia ry:n toiminnanjohtaja Riina Nguyenia.

Päätösesitys

Sivistysvaliokunta esittää kirkolliskokoukselle, että aloite hyväksytään kirkollishallituksen esityksen mukaisesti.

Päätöksen perustelu

Keskustelua naisten mahdollisuuksista toimia erilaisissa kirkollisissa palvelutehtävissä käydään jo nyt Suomen ortodoksisen kirkon piirissä. Avoin keskustelu palvelee kirkon etua. Perustettavan työryhmän tulee huomioida asiasta jo olemassa oleva tutkimusaineisto ja laatia piispainkokouksen päätöksenteon tueksi julkinen loppuraportti toukokuun 2025 loppuun mennessä. Kyseinen raportti toimitetaan myös kesäkuussa 2025 kokoontuvalle kirkolliskokousseminaarille.

27. marraskuuta 2024

Aleksander Roszczenko
Sivistysvaliokunnan puheenjohtaja

Elina Lehmuskoski
Sihteeri

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Sivistysvaliokunnan mietintö

Asia 15. Kaksi kirkolliskokousaloitetta kirkon katekumeeniopetuksen yhdenmukaistamiseksi ja tehostamiseksi sekä määrärahan myöntämiseksi katekumeeniopetuksen ja sisälähetyksen tarpeisiin tuotettavan teoksen ja opetusmateriaalin tuottamiseen.

Valiokuntien lausunnot

Valiokunta pyysi ja sai asiassa lausunnon talousvaliokunnalta.

Päätösesitys

Sivistysvaliokunta esittää, että kirkolliskokous hyväksyy aloitteen perusteluissa esitetystä muodosta.

Päätöksen perustelut

Katekumeeniopetuksen ja sisälähetyksen näkökulmasta on tarvetta tällaiselle materiaalille. Ortodoksisten Pappien liiton toimittamaan kirjaan sisältyvä opetussuunnitelma hyväksytetään piispainkokouksella. Opetussuunnitelma laaditaan yhteistyössä asiantuntijoiden kanssa, mutta erillistä työryhmää ei perusteta.

27. marraskuuta 2024

Aleksander Roszczenko
Sivistysvaliokunnan puheenjohtaja

Elina Lehmuskoski
Sihteeri

Talousvaliokunnan lausunto

Asia 15. Kaksi kirkolliskokousaloitetta kirkon katekumeeniopetuksen yhdenmukaistamiseksi ja tehostamiseksi sekä määrärahan myöntämiseksi katekumeeniopetuksen ja sisälähetyksen tarpeisiin tuotettavan teoksen ja opetusmateriaalin tuottamiseen

Talousvaliokunta toteaa lausuntonaan, että talousarvioon on varattu 15 000 euroa kirjan ja oppimateriaalin tuottamiseen ja 2 000 euroa työryhmän kuluihin. Kirkollishallitus voi harkintansa mukaan käyttää koko 17 000 euron määrärahan hankkeen kuluihin, koska hankkeelle varatun määrärahan kokonaissumma ei muutu.

26. marraskuuta 2024

Teo Merras
Talousvaliokunnan puheenjohtaja

Mikael Honkaselkä
Sihteeri

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Lakivaliokunta

Asia 24. Kirkolliskokousaloite hallinnon kehittämisestä normaalioloissa ja poikkeusoloihin varautumisesta

Lakivaliokunnan mietintö

Valiokuntien lausunnot

Valiokunta pyysi ja sai lausunnon hallintovaliokunnalta.

Päätösesitys

Lakivaliokunta esittää, että kirkolliskokous ei tällä kirkolliskokouskaudella toteuta säädösmuutoksia, joita hallinnon kokonaisuudistus vaatisi.

Lakivaliokunta esittää kirkolliskokoukselle, että aloitteen poikkeusoloja koskevat säädösmuutosasiat käsitellään asian 29 yhteydessä, josta lakivaliokunta on laatinut mietinnön.

Päätöksen perustelut

On tarkoituksenmukaista, että uuden arkkipiispan johdolla käydään keskusteluja kirkon tehtävästä ja hallinnollisesta rakenteesta. Tämän keskustelun pohjalta on tarpeen myöhemmin määrittellä mahdollisen hallinnon kokonaisuudistuksen ja sen edellyttämien säädösmuutosten tarve.

26. marraskuuta 2024

Elina Palola
Lakivaliokunnan puheenjohtaja

Siiri Klubb
Sihteeri

Hallintovaliokunnan lausunto

Asia 24 b. Kirkolliskokousaloite hallinnon kehittämistä normaalioloissa ja poikkeusoloihin varautumisesta

Hallintovaliokunnan näkemyksen mukaan, mikäli Suomen ortodoksinen kirkko haluaa säilyä autonomisena paikalliskirkkona, tulee kolme hiippakuntaa säilyttää.

Hiippakuntien työnjakoa on syytä tarkastella kestävä talouden ja muiden resurssien käytön kannalta. Yhteistyötä hiippakuntien kesken sekä hiippakuntien ja katedraaliseurakuntien välillä tulee edistää tavoitteena taloudelliset säästöt ja päällekkäisen työn vähentäminen.

26. marraskuuta 2024

Pirjo Halonen
Hallintovaliokunnan puheenjohtaja

Tapio Tiimonen
Sihteeri

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

6. Päätös seuraavan täysistunnon ajankohdasta

Seuraava kahdeksas täysistunto päätettiin pitää 27.11.2024 klo 16.30

7. Ilmoitusasiat

Täysistunnon jälkeen on mahdollista käydä tutustumassa Valamon Taivaallista valoa näyttelyyn.

8. Loppurukous

Loppurukouksena laulettiin ”*Totisesti on kohtuullista*”.

9. Istunnon päättäminen

Puheenjohtaja päätti istunnon klo 14.16.

Kirkolliskokouksen VIII täysistunto 27. marraskuuta 2024 klo 16.30–17.03

1. Alkurukous

Alkurukouksena laulettiin ”*Taiwaallinen kuningas*”. Puheenjohtajana toiminut Tanja Leskinen avasi kahdeksannen täysistunnon.

2. Läsnäolijoiden toteaminen

Kirkolliskokouksen lakimies Jouni Heino toimitti nimenhuudon. Todettiin, että kaikki edustajat tai varaedustajat olivat paikalla.

3. Esityslistan hyväksyminen

Esityslista hyväksyttiin. **Liite 36.**

4. I Käsittely

Talousvaliokunta

Asia 6. Suomen ortodoksisen kirkon vuoden 2025 talousarvio ja taloussuunnitelma

Talousvaliokunnan mietintö

Valiokuntien lausunnot

Valiokunta pyysi ja sai lausunnot hallinto-, laki- ja sivistysvaliokunnalta.

Valiokunta kuuli metropoliitta Eliaa, palvelukeskuksen johtaja Jari Rönkköä, kirkon talouspäällikkö Henna Mynttistä ja kirkolliskokouksen sturteja.

Päätösesitys

Talousvaliokunta yhtyy kirkollishallituksen esitykseen seuraavin muutoksin:

- kp 120 Kirkon johtaminen:
Vähennetään 95 000 euroa yhden piispan palkkaukseen varatuista rahoista ja muista kuluista vuoden 2025 talousarviossa.
- kp 205 Kirkon kasvatus- ja diakoniatyö:
Lisätään 2 000 euroa asiasta 17 (Kirkolliskokousaloite Suomen ortodoksisen kirkon parissa tehtävän lapsi- ja nuorisotyön tulevaisuuden näkymien selvittämisestä) tehdyn mietinnön perusteella.
- kp 213 Aamun Koitto:
Vähennetään 84 000 euroa sivistysvaliokunnan mietinnön mukaisesti.
- kp 301 Avustukset ja yhteistyösopimukset:
Vähennetään 20 000 euroa kriisiavustuksesta.
- Palautetaan kirkollishallituksen esityksen (21.10.2024) mukaisesti järjestöjen (ONL, Filantropia) ja Valamon opiston avustuksen määrärahat vuoden 2024 tasolle.
- Lisätään 2 prosenttia valtionavustuksella katetuista avustuksista (entiset matkapapistot), eli kirkollishallituksen esitykseen lisätään 6 400 euroa.
- Vähennetään valtionavustuksella katetusta Kirkkomuseosäitiön avustuksesta 5 prosentin sijasta 11 prosenttia, eli vähennetään kirkollishallituksen esityksestä 14 000 euroa.
- Lisätään 14 000 euroa peruskorjausavustuksiin.
- Lisätään 8 500 euroa koltansaamenkielisten käännösten avustuksiin vuodelle 2025 (Suomen Piipliaseura).

Näiden muutoksien jälkeen vuoden 2025 talousarvion loppusumma on 26 500 euroa ylijäämäinen. Taloussuunnitelmavuosien 2026–2027 loppusumma on 58 000 euroa alijäämäinen.

Lisäksi talousvaliokunta esittää, että kirkollishallitus valmistelee vuoden 2025 kirkolliskokoukselle esityksen rakenteellisista muutoksista, joilla kirkon talous saadaan kestäväälle pohjalle vuodesta 2026 alkaen. Kirkollishallitus voi käyttää suunnitelman laatimisessa kirkon taloustyöryhmää. Suunnitelmasta tulee ilmetä konkreettiset keskusrahaston muutoskohteet ja talousarvioleikkaukset, joilla kirkon saaman valtionavustuksen leikkauksen aiheuttama vaje katetaan.

Yleisen taloudellisen epävarmuuden vuoksi kirkollishallituksen tulee valmistella riskianalyysi, joka ottaa huomioon eri taloudelliset skenaariot tuloissa ja menoissa taloussuunnitelmavuosina 2026–2027.

Talousvaliokunta esittää myös, että kirkon keskushallinnossa otetaan käyttöön vakanssien täyttölupamenettely kirkollishallituksen erikseen päättämällä tavalla. Samalla keskushallintoon on luotava toimiva rekrytointimalli.

Päätöksen perustelut

Suomen hallituksen vuoden 2025 tulo- ja menoarvioesityksessä ortodoksiselle kirkolle merkityn valtionavustuksen määrä on 2 379 000 euroa (vuonna 2024 avustus oli 2 771 000 euroa). Hallitus esittää ortodoksisesta kirkosta annetun lain 119 §:n muuttamista 1.1.2025 alkaen. Lakimuutos vähentää kirkon saamaa valtionavustusta 392 000 euroa. Leikkaus vaikuttaa myös keskusrahastomaksuista annettaviin avustuksiin.

Järjestöjen (ONL, Filantropia) ja Valamon opiston toiminta ovat osa kirkon strategisia painopisteitä ja siksi niille annettavista avustuksista ei vähennetä. Edellä mainittujen organisaatioiden kanssa tehtyjen yhteistyösopimusten mukaan avustuksen määrää tarkistetaan vuosittain kirkolliskokouksessa. Muita kirkon yhteydessä toimivia järjestöjä avustetaan erillisellä määrärahalta.

Vuonna 2019 kirkolliskokous päätti ryhtyä julkaisemaan yhteistä valtakunnallista lehteä. Samana vuonna keskusrahastomaksua nostettiin muun muassa yhteisestä lehdestä syntyvien kustannusten vuoksi. Vuoteen 2024 tultaessa Aamun Koitto -lehden kustannukset ovat ylittäneet kerättävän keskusrahastomaksun osuuden. Talousvaliokunta yhtyy sivistysvaliokunnan mietintöön asiassa 10. Aamun Koitto -lehden konseptin uudistaminen.

Kirkolliskokouksessa 2024 valitaan uusi arkkipiispa, mikä vaikuttaa piispojen määrään. Tämän vuoksi vuoden 2025 talousarviosta vähennetään yhden piispan kulut. Kulut sisällytetään kuitenkin vuosien 2026–2027 taloussuunnitelmaan. Vuoden 2025 kirkolliskokous voi halutessaan päättää piispojen määrästä.

Epävarmassa taloudellisessa tilanteessa kirkolla täytyy olla selkeä suunnitelma, miten taloutta sopeutetaan tarvittaessa nopealla aikataululla. Valmistellessaan vuoden 2025 kirkolliskokoukselle tehtävää esitystä rakenteellisista muutoksista kirkollishallituksen tulee muun muassa:

- Määritellä kirkon ja seurakuntien lakisääteiset velvoitteet ja niiden kustannukset.
- Tehostaa palveluiden tuottamista hankkimalla tarpeelliset ohjelmistot, joiden käyttö tulee ulottaa myös seurakuntiin (esimerkiksi matkalasku-, palkkiolasku-, HR-järjestelmä).
- Tarkastella keskushallinnon toiminnassa tarvittavien kiinteistöjen/toimitilojen määrää ja niistä aiheutuvia kuluja.

27. marraskuuta 2024

Teo Merras
Talousvaliokunnan puheenjohtaja

Mikael Honkaselkä
Sihteeri

Hallintovaliokunnan lausunto

Asia 6. Suomen ortodoksisen kirkon vuoden 2025 talousarvio ja taloussuunnitelma

Hallintovaliokunta näkee, että säästöjä ei tule tehdä kirkon ydintehtävistä kuten pyhistä toimituksista, ortodoksisesta kasvatuksesta ja opetuksesta, diakonia- ja hyväntekeväisyystyöstä. Tämä merkitsee muun muassa sitä, että järjestöille ja Valamon opistolle myönnettyissä toiminta-avustuksissa säilytetään avustusten indeksikorotukset. Hallintovaliokunta kiinnittää huomiota siihen, että talousarviossa tulisi voida turvata myös mahdollisuus erilaisiin kehittämishankkeisiin.

Hallintovaliokunnan mielestä ensisijaiset säästökohteet tulisi kohdistaa keskushallinnon ja hiippakuntien kiinteistö- ja toimintakuluihin. Tämä merkitsee muun muassa sitä, että tulevaisuudessa tulee arvioida mahdollisuutta toimitilojen supistamiseen, palvelujen ulkoistamiseen ja henkilöstön vähentämiseen (piispojen määrä).

Kirkon talouden alijäämää ei tule kattaa ensisijaisesti keskusrahastomaksuja kasvattamalla.

26. marraskuuta 2024

Pirjo Halonen
Hallintovaliokunnan puheenjohtaja

Tapio Tiimonen
Sihteeri

Lakivaliokunnan lausunto

Asia 6. Suomen ortodoksisen kirkon vuoden 2025 talousarvio ja taloussuunnitelma

Lakivaliokunta lausuu, että lakisääteiset tehtävät pitää hoitaa kustannustehokkaasti. Säästöjä voidaan kohdentaa rakenteellisiin asioihin, esimerkiksi tehostamalla tilojen käyttöä. Kirkon yhteisiä toimintoja voidaan kilpailuttaa kustannustehokkuuden parantamiseksi.

Olisi tarpeen selventää, mihin keskusrahastomaksujen tuloja käytetään ja mitä palveluja seurakunnat keskushallinnolta saavat ja tarvitsevat. Lisäksi olisi tiivistettävä yhteistyötä ja tehokasta työnjakoa keskushallinnon, hiippakuntien ja seurakuntien kesken.

26. marraskuuta 2024

Elina Palola
Lakivaliokunnan puheenjohtaja

Siiri Klubb
Sihteeri

Sivistysvaliokunnan lausunto

Asia 6. Suomen ortodoksisen kirkon vuoden 2025 talousarvio ja taloussuunnitelma.

Säästöjä ei pidä kohdentaa kirkon perustehtäviin kuten kasvatus- ja diakoniatyöhön tai hengelliseen toimintaan.

Säästöjä voitaisiin etsiä ensisijaisesti kirkon hallinnosta.

Talousarviossa voitaisiin myös huomioida tarkemmin arkkipiispan ensimmäisen toimintavuoden lisääntynyt matkustaminen. Esitämme harkittavaksi vaihtoehtoisia pitopaikkoja kirkolliskokoukselle ja kirkolliskokousseminaarille kuten Ortodoksinen seminaari Joensuussa ja Kulttuurikeskus Sofia Helsingissä.

26. marraskuuta 2024

Aleksander Roszczenko
Sivistysvaliokunnan puheenjohtaja

Elina Lehmuskoski
Sihteeri

Päätös

Asia jätettiin pöydälle.

5. II Käsittely

Hallintovaliokunta

Asia 9. Selvitys Suomen ortodoksisen kirkossa vuoden 2021 alussa toimeenpannun seurakuntarakenteen uudistuksen vaikutuksista

Hallintovaliokunnan mietintö

Valiokuntien lausunnot

Valiokunta kuuli asiassa kirkolliskokouksen stueretteja.

Päätösesitys

Kirkollishallituksen esitys hyväksytään seuraavassa muodossa:

Seurakuntarakenteen uudistuksen vaikutusten arviointia tulee jatkaa. Painopisteenä tulee olla kehittämistarpeiden ja parannusehdotusten kartoittaminen seurakunnissa. Jatkotyöskentely tapahtuu kirkollishallituksen johdolla erityisesti seurakuntalaisten näkemykset huomioon ottaen. Työskentelyn tuloksena tulee tehdä konkreettisia toimenpide-ehdotuksia kirkolliskokoukselle 2026.

Päätöksen perustelut

Kiitämme laajasta selvitystyöstä, joka antaa edellytyksiä jatkotyöskentelylle. Kirkon rakenteita ja etenkin seurakuntien toimintaa tulee arvioida ja kehittää jatkuvasti kirkon strategian mukaisesti. Nyt esillä olevassa selvityksessä useita vuoden 2022 kirkolliskokouksen asiassa 10 tehdyssä päätöksessä esitettyjä asioita ei ole riittävässä laajuudessa tuotu esiin. Jatkotyöskentelyssä pyydetään kiinnittämään huomiota erityisesti seuraaviin asioihin:

Vertaillaan seurakuntien erilaisia toiminta-aluemalleja ja kirkkojärjestyksessä määriteltyä kappeliseurakuntamallia. Otetaan kantaa siihen, onko toiminta parantunut verrattuna tilanteeseen ennen liitosta niillä alueilla, jotka olivat ennen itsenäisiä seurakuntia. Selvitetään, miten muutos on vaikuttanut vastaanottajaseurakuntiin. Vertailussa tarkastellaan myös mahdollisia eroja niiden seurakuntien välillä, joissa liitos on tapahtunut ja jossa ei ole tapahtunut liitosta. Ovatko hallinnon tehostamiseen liittyvät tavoitteet toteutuneet?

Tarkastellaan, onko liitoksilla ollut vaikutusta pappien ja muiden seurakunnan työntekijöiden tavoitettavuuteen ja läsnäoloon yhteisössä. Arvioinnissa on selvitettävä, onko muutosta tapahtunut seurakuntalaisten aktiivisuudessa sekä yhteisöllisyyden ja osallisuuden kokemuksissa.

Yhtenä osana jatkotyöskentelyä voi olla Itä-Suomen yliopiston kanssa yhteistyössä laadittava seuraava kirkon barometri.

27. marraskuuta 2024

Pirjo Halonen
Hallintovaliokunnan puheenjohtaja

Tapio Tiimonen
Sihteeri

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Asia 21. Kirkolliskokousaloite toimivan pyhäkkötoimintamallin luomisesta

Hallintovaliokunnan mietintö

Valiokuntien lausunnot

Valiokunta ei pyytänyt lausuntoja.

Päätösesitys

Aloite hylätään.

Ponsi:

Kirkollishallituksen tulee määritellä pyhäkkökeskeisen toiminnan käsitteet, tavoitteet ja menetelmät yhteistyössä seurakuntien kanssa ja antaa tarvittavaa tukea pyhäkkökeskeisyyden kehittämisessä.

Päätöksen perustelut

Kirkolliskokous yhtyy kirkollishallituksen näkemykseen, että pyhäkkökeskeisyyden edistäminen on tärkeä tavoite. Nykyisin toimivien pyhäkköyhteisöjen toimintaa kartoitetaan käsitteiden, tavoitteiden ja menetelmien tunnistamiseksi. Seurakuntia tuetaan pyhäkkökeskeisen toiminnan kehittämisessä. Kirkollishallitus tukee halukkaita seurakuntia pyhäkkökeskeisen toiminnan pilotoinnissa. Tämä toteutetaan nykyisten säännösten puitteissa. Pilotoinnin tuloksia tulee dokumentoida ja arvioida.

27. marraskuuta 2024

Pirjo Halonen
Hallintovaliokunnan puheenjohtaja

Tapio Tiimonen
Sihteeri

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Sivistysvaliokunta

Asia 10. Aamun Koitto -lehden konseptin uudistaminen

Sivistysvaliokunnan mietintö

Valiokuntien lausunnot

Valiokunta ei pyytänyt asiassa lausuntoja.

Valiokunta kuuli Aamun Koitto -lehden päätoimittaja Susanna Somppia, kirkon palvelukeskuksen johtaja Jari Rönkköä ja kirkolliskokouksen stueretteja. Valiokunta konsultoi myös talousvaliokunnan puheenjohtaja Teo Merrasta.

Päätösesitys

Sivistysvaliokunta esittää kirkolliskokoukselle kirkollishallituksen esityksen mukaisesti, että painettu ja koteihin jaettava Aamun Koitto muutetaan neljästi vuodessa ilmestyvästä lehdestä kahdesti vuodessa koteihin jaettavaksi aikakauslehdiksi.

Uuteen aikakauslehteen ei enää sisällytetä hiippakuntaliitteitä.

Lapsille ja nuorille suunnatun sisällön mahdollisesta integroimisesta uuteen lehteen päätetään lapsi- ja nuorisotyötä koskevan selvityksen valmistuttua.

Päätöksen perustelut

Muutos merkitsee 120 000 euron säästöä vuonna 2025. Säästöä osoitetaan 36 000 euron lisämääräraha painetun ja verkkolehden sisällön tuotantoon.

Muutos mahdollistaa monipuolisen ja korkeatasoisen sisällön tuottamisen lukijoiden hengellisen elämän tueksi. Julkaisu voi toimia myös kirkon näkyvyyden lisäämisessä.

Jumalanpalveluksista ja muusta toiminnastaan seurakunnat tiedottavat jatkossa itse.

27. marraskuuta 2024

Aleksander Roszczenko
Sivistysvaliokunnan puheenjohtaja

Elina Lehmuskoski
Sihteeri

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Asia 20. Kirkolliskokousaloite työryhmän perustamisesta kirkon strategian toteuttamiseksi ja imagon parantamiseksi.

Sivistysvaliokunnan mietintö

Valiokuntien lausunnot

Valiokunta pyysi ja sai lausunnon hallintovaliokunnalta.

Päätösesitys

Sivistysvaliokunta esittää, että kirkolliskokous hylkää aloitteen kirkollishallituksen esityksen mukaisesti.

Päätöksen perustelut

Aloitteessa on tarkkanäköisesti tuotu esille kirkon tavoite- ja toimintasuunnitelman käytännön toteuttamiseen liittyvät puutteet ja ongelmat, jotka ovat rakenteellisia ja seurakuntien resursseihin liittyviä. Aloitteen hylkäämisestä huolimatta kirkolliskokous edellyttää kirkollishallituksen pohtivan mahdollistaako kirkon hallintorakenne yhdessä päätettyjen ylätasen tavoitteiden toteutumisen seurakuntatasolla.

27. marraskuuta 2024

Aleksander Roszczenko
Sivistysvaliokunnan puheenjohtaja

Elina Lehmuskoski
Sihteeri

Hallintovaliokunnan lausunto

Asia 20. Kirkolliskokousaloite työryhmän perustamisesta kirkon strategian toteuttamiseksi ja imagon parantamiseksi.

Hallintovaliokunta toteaa, että kirkon hallintorakenne mahdollistaa hyvän hallintotavan toteutumisen.
26. marraskuuta 2024

Pirjo Halonen
Hallintovaliokunnan puheenjohtaja

Tapio Tiimonen
Sihteeri

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Asia 25. Kirkolliskokousaloite tasa-arvoisen palkitsemisjärjestelmän luomiseksi.

Sivistysvaliokunnan mietintö

Valiokuntien lausunnot

Valiokunta ei pyytänyt asiassa lausuntoja.

Päätösesitys

Sivistysvaliokunta esittää, että kirkolliskokous hyväksyy aloitteen.

Päätöksen perustelut

Kirkon ja seurakuntien työntekijät ovat sitoutuneita tehtäviinsä ja tekevät arvokasta työtä. Oikeudenmukaiselle ja tasapuoliselle palkitsemisjärjestelmälle on tarvetta, koska se kannustaa ja sitouttaa työhön ja vaikuttaa myönteisesti työhyvinvointiin. Palkitsemisjärjestelmän tulee olla sidoksissa henkilön työvuosiin kirkon työntekijänä.

Palkitsemisjärjestelmällä on vaikutusta myös siihen, kuinka houkuttelevana työpaikkana kirkko nähdään.

Palvelukeskus toimittaa raportin ja ehdotuksen palkitsemisjärjestelmästä kirkolliskokoukselle ennen vuoden 2025 kesäkuun kirkolliskokousseminaaria.

27. marraskuuta 2024

Aleksander Roszczenko
Sivistysvaliokunnan puheenjohtaja

Elina Lehmuskoski
Sihteeri

Vastaesitys

Asia 25. Kirkolliskokousaloite tasa-arvoisen palkitsemisjärjestelmän luomiseksi.

Esitän että sivistysvaliokunnan mietintö kirkollisen palkitsemisjärjestelmän luomisesta hylätään.

Perustelut:

1. Kirkolla on jo olemassa lukuisia palkitsemisjärjestelmiä.

Kirkon nykyiset palkitsemisvälineet, kuten Pyhän Karitsan ritarikunnan kunniamerkit, kanttorien kunniamerkit sekä papiston ja muun henkilöstön erilaiset palkitsemiskäytännöt, muodostavat jo monipuolisen ja joustavan järjestelmän. Lisäksi seurakunnilla on mahdollisuus paikallisesti päättää työntekijöiden palkitsemisesta omista lähtökohdistaan.

2. Kirkolla ei ole keskitettyä palvelussuhderekisteriä.

Yksi keskeinen ongelma on se, että kirkolla ei ole koottua ja kattavaa palvelussuhderekisteriä, joka sisältäisi tiedot työntekijöiden työvuosista, palvelussuhteista ja tehtävistä. Tällaisen tiedon puute tekisi yhtenäisen palkitsemisjärjestelmän rakentamisesta paitsi vaikeaa myös hallinnollisesti raskasta.

3. Työntekijöiden palkitseminen on työnantajan tehtävä.

Työntekijöiden palkitseminen kuuluu lähtökohtaisesti työnantajalle, useimmiten seurakunnille. Työnantaja tuntee parhaiten työntekijöidensä tarpeet ja ansiot. Kirkon hallinnon ylätasolla ei ole tarpeen tai tarkoituksenmukaista ohjata palkitsemista.

4. Kaikki kirkon työntekijät eivät ole yhden työnantajan palveluksessa.

Kirkon nykyisessä hallintorakenteessa kaikki työntekijät eivät ole yhden työnantajan palveluksessa. Tämä tekee valtakunnallisen ja yhdenmukaisen palkitsemisjärjestelmän toteuttamisesta käytännössä mahdotonta.

Näillä perusteilla ehdotan, että mietinnön päätösesitys hylätään.

27.11.2024 Mikko Sidoroff

Vastaesitystä kannatettiin.

Suoritettiin äänestys, jossa valiokunnan esitystä kannatetaan sanomalla JAA ja vastaesitystä sanomalla EI. Äänestyksessä annettiin 19 JAA ääntä ja 15 EI ääntä, 1 tyhjä

Päätös

Hyväksyttiin sivistysvaliokunnan esityksen mukaisesti.

6. Päätös seuraavan täysistunnon ajankohdasta

Seuraava yhdeksäs täysistunto päätettiin pitää 27.11.2024 klo 18.00.

7. Ilmoitusasiat

Huoneet on luovutettava huomenna 28.11. viimeistään klo 12.00.

Tätetyt matkalaskut voi jättää sihteeristölle.

8. Loppurukous

Loppurukouksena laulettiin ”*Totisesti on kohtuullista*”.

9. Istunnon päättäminen

Puheenjohtaja päätti istunnon klo 17.03.

Kirkolliskokouksen IX täysistunto 27. marraskuuta 2024 klo 18.00–18.53

1. Alkurukous

Alkurukouksena laulettiin ”*Taivaallinen kuningas*”. Puheenjohtajana toiminut rovasti Rauno Pietarinen avasi yhdeksännen kokouksen.

2. Läsnäolijoiden toteaminen

Kirkolliskokouksen lakimies Jouni Heino toimitti nimenhuudon. Todettiin, että kaikki edustajat tai varaedustajat olivat paikalla.

3. Esityslistan hyväksyminen

Muutetaan esityslistan asiajärjestystä siten että; asiana

5. Ilmoitusasiat
6. Arkkipiispan päätöspuhe
7. Kiitospuheet

Päätös

Hyväksyttiin muutetun mukaisesti.

4. II Käsittely

Talousvaliokunta

Asia 6. Suomen ortodoksisen kirkon vuoden 2025 talousarvio ja taloussuunnitelma

Talousvaliokunnan mietintö

Valiokuntien lausunnot

Valiokunta pyysi ja sai lausunnot hallinto-, laki- ja sivistysvaliokunnalta.

Valiokunta kuuli metropoliitta Eliaa, palvelukeskuksen johtaja Jari Rönkköä, kirkon talouspäällikkö Henna Mynttistä ja kirkolliskokouksen stueriteja.

Päätösesitys

Talousvaliokunta yhtyy kirkollishallituksen esitykseen seuraavin muutoksin:

- kp 120 Kirkon johtaminen:
Vähennetään 95 000 euroa yhden piispan palkkaukseen varatuista rahoista ja muista kuluista vuoden 2025 talousarviossa.
- kp 205 Kirkon kasvatusta- ja diakoniatyö:
Lisätään 2 000 euroa asiasta 17 (Kirkolliskokousaloite Suomen ortodoksisen kirkon parissa tehtävän lapsi- ja nuorisotyön tulevaisuuden näkymien selvittämisestä) tehdyn mietinnön perusteella.
- kp 213 Aamun Koitto:
Vähennetään 84 000 euroa sivistysvaliokunnan mietinnön mukaisesti.
- kp 301 Avustukset ja yhteistyösopimukset:
Vähennetään 20 000 euroa kriisiavustuksesta.
- Palautetaan kirkollishallituksen esityksen (21.10.2024) mukaisesti järjestöjen (ONL, Filantropia) ja Valamon opiston avustuksen määrärahat vuoden 2024 tasolle.
- Lisätään 2 prosenttia valtionavustuksella katetuista avustuksista (entiset matkapapistot), eli kirkollishallituksen esitykseen lisätään 6 400 euroa.
- Vähennetään valtionavustuksella katetusta Kirkkomuseosäätiön avustuksesta 5 prosentin sijasta 11 prosenttia, eli vähennetään kirkollishallituksen esityksestä 14 000 euroa.

- Lisätään 14 000 euroa peruskorjausavustuksiin.
- Lisätään 8 500 euroa koltansaamenkielisten käännösten avustuksiin vuodelle 2025 (Suomen Piipiaseura).

Näiden muutoksien jälkeen vuoden 2025 talousarvion loppusumma on 26 500 euroa ylijäämäinen. Taloussuunnitelmavuosien 2026–2027 loppusumma on 58 000 euroa alijäämäinen.

Lisäksi talousvaliokunta esittää, että kirkollishallitus valmistelee vuoden 2025 kirkolliskokoukselle esityksen rakenteellisista muutoksista, joilla kirkon talous saadaan kestäväälle pohjalle vuodesta 2026 alkaen. Kirkollishallitus voi käyttää suunnitelman laatimisessa kirkon taloustyöryhmää. Suunnitelmasta tulee ilmetä konkreettiset keskusrahaston muutoskohteet ja talousarvioleikkaukset, joilla kirkon saaman valtionavustuksen leikkauksen aiheuttama vaje katetaan.

Yleisen taloudellisen epävarmuuden vuoksi kirkollishallituksen tulee valmistella riskianalyysi, joka ottaa huomioon eri taloudelliset skenaariot tuloissa ja menoissa taloussuunnitelmavuosina 2026–2027.

Talousvaliokunta esittää myös, että kirkon keskushallinnossa otetaan käyttöön vakanssien täyttölupamenettely kirkollishallituksen erikseen päättämällä tavalla. Samalla keskushallintoon on luotava toimiva rekrytointimalli.

Päätöksen perustelut

Suomen hallituksen vuoden 2025 tulo- ja menoarvioesityksessä ortodoksiselle kirkolle merkityn valtionavustuksen määrä on 2 379 000 euroa (vuonna 2024 avustus oli 2 771 000 euroa). Hallitus esittää ortodoksisesta kirkosta annetun lain 119 §:n muuttamista 1.1.2025 alkaen. Lakimuutos vähentää kirkon saamaa valtionavustusta 392 000 euroa. Leikkaus vaikuttaa myös keskusrahastomaksuista annettaviin avustuksiin.

Järjestöjen (ONL, Filantropia) ja Valamon opiston toiminta ovat osa kirkon strategiaa painopisteitä ja siksi niille annettavista avustuksista ei vähennetä. Edellä mainittujen organisaatioiden kanssa tehtyjen yhteistyösopimusten mukaan avustuksen määrää tarkistetaan vuosittain kirkolliskokouksessa. Muita kirkon yhteydessä toimivia järjestöjä avustetaan erillisellä määrärahalta.

Vuonna 2019 kirkolliskokous päätti ryhtyä julkaisemaan yhteistä valtakunnallista lehteä. Samana vuonna keskusrahastomaksua nostettiin muun muassa yhteisestä lehdestä syntyvien kustannusten vuoksi. Vuoteen 2024 tultaessa Aamun Koitto -lehden kustannukset ovat ylittäneet kerättävän keskusrahastomaksun osuuden. Talousvaliokunta yhtyy sivistysvaliokunnan mietintöön asiassa 10. Aamun Koitto -lehden konseptin uudistaminen.

Kirkolliskokouksessa 2024 valitaan uusi arkkipiispa, mikä vaikuttaa piispojen määrään. Tämän vuoksi vuoden 2025 talousarviosta vähennetään yhden piispan kulut. Kulut sisällytetään kuitenkin vuosien 2026–2027 taloussuunnitelmaan. Vuoden 2025 kirkolliskokous voi halutessaan päättää piispojen määrästä.

Epävarmassa taloudellisessa tilanteessa kirkolla täytyy olla selkeä suunnitelma, miten taloutta sopeutetaan tarvittaessa nopealla aikataululla. Valmistellessaan vuoden 2025 kirkolliskokoukselle tehtävää esitystä rakenteellisista muutoksista kirkollishallituksen tulee muun muassa:

- Määritellä kirkon ja seurakuntien lakisääteiset velvoitteet ja niiden kustannukset.
- Tehostaa palveluiden tuottamista hankkimalla tarpeelliset ohjelmistot, joiden käyttö tulee ulottaa myös seurakuntiin (esimerkiksi matkalasku-, palkkiolasku-, HR-järjestelmä).
- Tarkastella keskushallinnon toiminnassa tarvittavien kiinteistöjen/toimitilojen määrää ja niistä aiheutuvia kuluja.

27. marraskuuta 2024

Teo Merras
Talousvaliokunnan puheenjohtaja

Mikael Honkaselkä
Sihteeri

Hallintovaliokunnan lausunto

Asia 6. Suomen ortodoksisen kirkon vuoden 2025 talousarvio ja taloussuunnitelma

Hallintovaliokunta näkee, että säästöjä ei tule tehdä kirkon ydintehtävistä kuten pyhistä toimituksista, ortodoksisesta kasvatuksesta ja opetuksesta, diakonia- ja hyväntekeväisyistyöstä. Tämä merkitsee muun muassa sitä, että järjestöille ja Valamon opistolle myönnettyissä toiminta-avustuksissa säilytetään avustusten indeksikorotukset. Hallintovaliokunta kiinnittää huomiota siihen, että talousarviossa tulisi voida turvata myös mahdollisuus erilaisiin kehittämishankkeisiin.

Hallintovaliokunnan mielestä ensisijaiset säästökohteet tulisi kohdistaa keskushallinon ja hiippakuntien kiinteistö- ja toimintakuluihin. Tämä merkitsee muun muassa sitä, että tulevaisuudessa tulee arvioida mahdollisuutta toimitilojen supistamiseen, palvelujen ulkoistamiseen ja henkilöstön vähentämiseen (piispojen määrä).

Kirkon talouden alijäämää ei tule kattaa ensisijaisesti keskusrahastomaksuja kasvattamalla.

26. marraskuuta 2024

Pirjo Halonen
Hallintovaliokunnan puheenjohtaja

Tapio Tiimonen
Sihteeri

Lakivaliokunnan lausunto

Asia 6. Suomen ortodoksisen kirkon vuoden 2025 talousarvio ja taloussuunnitelma

Lakivaliokunta lausuu, että lakisäätteiset tehtävät pitää hoitaa kustannustehokkaasti. Säästöjä voidaan kohdentaa rakenteellisiin asioihin, esimerkiksi tehostamalla tilojen käyttöä. Kirkon yhteisiä toimintoja voidaan kilpailuttaa kustannustehokkuuden parantamiseksi.

Olisi tarpeen selvittää, mihin keskusrahastomaksujen tuloja käytetään ja mitä palveluja seurakunnat keskushallinnolta saavat ja tarvitsevat. Lisäksi olisi tiivistettävä yhteistyötä ja tehokasta työnjakoa keskushallinnon, hiippakuntien ja seurakuntien kesken.

26. marraskuuta 2024

Elina Palola
Lakivaliokunnan puheenjohtaja

Siiri Klubb
Sihteeri

Sivistysvaliokunnan lausunto

Asia 6. Suomen ortodoksisen kirkon vuoden 2025 talousarvio ja taloussuunnitelma.

Säästöjä ei pidä kohdentaa kirkon perustehtäviin kuten kasvatus- ja diakoniatyöhön tai hengelliseen toimintaan.

Säästöjä voitaisiin etsiä ensisijaisesti kirkon hallinnosta.

Talousarviossa voitaisiin myös huomioida tarkemmin arkkipiispan ensimmäisen toimintavuoden lisääntynyt matkustaminen. Esitämme harkittavaksi vaihtoehtoisia pitopaikkoja kirkolliskokoukselle ja kirkolliskokousseminaarille kuten Ortodoksinen seminaari Joensuussa ja Kulttuurikeskus Sofia Helsingissä.

26. marraskuuta 2024

Aleksander Roszczenko
Sivistysvaliokunnan puheenjohtaja

Elina Lehmuskoski
Sihteeri

Vastaesitys

Asia 6: Suomen ortodoksisen kirkon vuoden 2025 talousarvio ja taloussuunnitelma

Esitän, että talousvaliokunnan mietinnössä tehdystä vuoden 2025 talousarviota koskevasta päätösesityksestä poistetaan kohta:

- Vähennetään valtionavustuksella katetusta Kirkkomuseosäätiön avustuksesta 5 prosentin sijasta 11 prosenttia, eli vähennetään kirkollishallituksen esityksestä 14 000 euroa.
- Samalla tarkistetaan vastaavasti vuoden 2025 talousarvion loppusummaa siten, että arvioidun 26 500 euron ylijäämän sijaan arvioiduksi ylijäämäksi jää 12 500 euroa.

Perustelut:

Kirkollishallituksen alkuperäinen pohjaesitys piti jo sisällään 5 prosentin säästöleikkauksen Kirkkomuseosäätiön avustukseen. Sitä voikin pitää perusteltuna nykyisessä tilanteessa. Valtionavustusten väheneminen koskee myös Suomen ortodoksista kirkkoa ja sen myöntämiä avustuksia.

On kuitenkin huomioitava, että myös muu RIISA-museon saama valtionavustus vähenee samaan aikaan aivan kuten valtion tuki kulttuurille ylipäättään. Yhteen laskien nämä yhtäaikaiset säästöt avustuksissa pakottavat Suomen ortodoksisen kirkkomuseo RIISAn sopeutustoimiin.

Näistä syistä nyt talousvaliokunnan esittämää lisäleikkausta säätiön avustuksiin (yhteensä 11 prosenttia) voi pitää kohtuuttomana, kun muistetaan että se tulisi jo aiemmin säätiölle ehdotettujen tai tulossa olevien leikkausten päälle.

Kuten museotoimi ylipäättään Suomessa, RIISAn toimii suhteellisen pienellä budjetilla. Sen taloudessa ja toiminnassa tämän suuruusluokan äkillinen muutos avustuksissa johtaa hyvin todennäköisesti erittäin vaikeaan tilanteeseen.

Koko kulttuuritoimi Suomessa on tällä hetkellä valtionavustusten leikkausten kohteena. Juuri nyt ei anna hyvää kuvaa ulospäin, jos Suomen ortodoksinen kirkko leikkaa omassa piirissään olevasta kulttuurista enemmän kuin sen taloudellisista syistä olisi edes tarpeen. Kirkollishallituksen esityksen jälkeen (5 % leikkaus avustukseen) budjetin loppusumma on edelleen ylijäämäinen.

27.11.2024 Jussi Kauhanen

Päätös

Vastaesitystä kannatettiin.

Suoritettiin äänestys, jossa valiokunnan esitystä kannatetaan sanomalla JAA ja vastaesitystä sanomalla EI. Äänestyksessä annettiin 22 JAA ääntä ja 13 EI ääntä.

Hyväksyttiin talousvaliokunnan esityksen mukaisesti.

5. Ilmoitusasiat

Sivistysvaliokunta tutustui johtavan konservaattoriin raporttiin vuoden 2024 kirkolliskokoukselle, ja kiittää Antti Narmalaa hyvin tehdystä työstä.

6. Arkkipiispan päätöspuhe

Kristuksessa rakkaat esipaimenet, hyvät kirkolliskokousedustajat: isät, sisaret ja veljet!

Kirkolliskokous on päättänyt asialistansa käsittelyn. Kirkon työssä tämä oli minulle 49 kirkolliskokousvuosi. Kiitän sydämestäni kaikkia kirkolliskokousedustajia ja ulkomaisia piispavieraitamme antoisista keskusteluista ja huolenkannosta kirkkomme tulevaisuuden puolesta. Erityiskiitokset esitän kirkkomme nuorille kirkolliskokousstuerteille esimerkillisestä toiminnasta ja tutustumisesta kirkkomme päätöksentekoon. Toivotan teille opiskelunintoa ja menestystä tulevaan. Lämmin kiitos myös koko sihteeristölle, palvelukeskuksen väelle ja Valamon Kristuksen kirkastumisen luostarille erinomaisesta yhteistyöstä ja vieraanvараaisuudesta.

Piispaksi valinta avasi aikoinaan uuden luvun elämässäni, täynnä haasteita mutta ennen kaikkea vastuuta seurakuntien hengellisenä johtajana ja paimenena. Olin vain kolmekymmentävuotias astuessani apulaispiispan virkaan ja pian sen jälkeen kokonaisen uuden hiippakunnan piispaksi. Tässä nuoren piispan vastuullisessa tehtävässä arkkipiispa **Paavalin** isällinen tuki ja rohkaisu olivat korvaamattomia. Hänen sanansa ”kolmessa hiippakunnassa on eletty ihan kuin aina olisi näin ollut” koin tunnustuksena nuorelle itselleni.

Seuraajalleni haluan puolestani välittää: ”Ole hyvä paimen, joka kulkee laumansa edellä, vierellä ja keskellä. Älä koskaan väsy rukoilemasta sen puolesta.” Luota siihen, että **Kristus**, paimenten Paimen, kulkee kanssasi ja täyttää sinut omalla rakkaudellaan tähän tehtävään. Hänen armonsa riittää, sillä ”voima tarvitsee heikkoutta ollakseen täydellinen” (2. Kor. 12:9).

Kirkkoisämme usein muistuttavat, että kristittyjen kotien tulee olla kuin pieniä kirkkoja, joissa lasketaan perusta ortodoksiselle uskolle ja elämälle. Uskon vahvasti, että kodin vankan hengellisen perustan turvin on paremmat eväät kestää elämän myrskyt. Kirkkomme tulevaisuuden yhtenä mittatikkuna on, kuinka onnistumme tarjoamaan tuon turvallisen hengellisen kodin, jossa juurtua uskoon ja löytää paikkansa Kristuksen ruumiissa. Tähän tarvitsemme lisää minua nuorempia työntekijöitä – piispoja, pappeja, kanttoreita, uskonnonopettajia ja nuorisotyöntekijöitä – hengellisiksi isiksi ja äideiksi etsijöille. Jokaisen vanhemman kristityn elävä esimerkki uskosta on myös mittaamattoman arvokas.

Hyvät kirkolliskokousedustajat! Huomenna me seisomme käännekohdassa. Emme valitse vain uutta johtajaa kirkollemme, vaan esipaimenen, joka ottaa harteilleen vastuun kirkkomme tulevaisuudesta. Tämä on pyhä ja juhlallinen hetki, jossa sukupolvien ketju jatkuu ja kirkko uudistuu Pyhän Hengen voimasta. Luotan tähän Hengen johdatukseen teidän mielissäanne ja sydämässänne, jotta saamme kirkollemme paimenen, joka on valmis antamaan kaikkensa laumansa palvelemiseen. Rukoilen hartaasti, että hän saa osakseen saman tuen ja rohkaisun, jota itse aikananani koin astuessani uuteen tehtävään.

Rukoilkaamme Jumalan siunausta kirkollemme ja sen työlle, viisautta ja voimaa uudelle arkkipiispalle sekä meille kaikille yhteiseen ponnistukseen Kristuksen kirkon rakentamiseksi ja lähimmäistemme palvelemiseksi.

Siunatkoon hyvät Jumalamme teitä kaikkia armossaan ja ihmisrakkaudessaan!

7. Kiitospuheet

Metropoliitta Athenagoraksen kiitospuhe.

Rovasti Rauno Pietarisen kiitospuhe kirkolliskokouksen puolesta.

Palvelukeskuksen johtaja Jari Rönkön kiitospuhe kirkollishallituksen ja palvelukeskuksen puolesta.

Kirkolliskokousedustaja Kaisa Vuolukan kiitospuhe Kolttien kyläkokouksen ja Kolttakulttuurisäätiön puolesta.

8. Loppurukous

Arkkipiispa Leolle laulettiin Monia armorikkaita vuosia.

9. Istunnon päättäminen

Puheenjohtaja päätti istunnon 18.53.

Kirkolliskokouksen X täysistunto 28. marraskuuta 2024 klo 11.15–11.44

Helsingin ja koko Suomen arkkipiispan vaali

Vaalin toimittaminen

Puheenjohtajan toiminut arkkipiispa Leo avasi vaalitulaisuuden.

Vaalitoimitsijana toiminut Matti Tolvanen esitteli vaalin kulkua ja totesi piispainkokouksen vaaliin ehdolle asetettamat ehdokkaat.

Aakkosjärjestyksen mukaisesti, nimenhuudon jälkeen, jokainen kirkolliskokousedustaja sai vaalilipun ja merkitsi äänestyspaikalla lippuun yhden arkkipiispaehdokkaan nimen. Tämän jälkeen äänestyslippu leimattiin vaalitoimitsija Rauno Pietarisen toimesta ja äänestäjä pudotti lipun vaaliurna.

Äänestyksen päätyttyä vaalitoimitsijat Matti Tolvanen ja Rauno Pietarinen laskivat annetut äänet.

Päätös

Toimitetussa Helsingin ja koko Suomen arkkipiispanvaalissa annettiin yhteensä 35 ääntä. Metropoliitta Elia sai 24 ääntä ja piispa Sergei 9 ääntä, tyhjiä 2. **Liite 37.**

Puheenjohtaja arkkipiispa Leo julisti vaalin tuloksen, uudeksi Helsingin ja koko Suomen arkkipiispaksi on valittu metropoliitta Elia.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Arkkipiispa Leo
Helsingin ja koko Suomen arkkipiispa
Kirkolliskokouksen puheenjohtaja

Jouni Heino
Kirkolliskokouksen lakimies

Merja Vartiainen
Hallintosihteeri
Kirkolliskokouksen sihteeri

PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS

Tarkastusvaliokunta on tarkastanut kirkolliskokouksen 25.-28.11.2024 pöytäkirjan ja todennut sen kokouksen kulun mukaiseksi.

Arkkimandriitta Mikael

Lampropoulos Ioannis

Palola Elina

Tolvanen Matti

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 75 pages before this page

Dokumentet inneholder 75 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 75 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 75 sider før denne side

Detta dokument innehåller 75 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende